Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

NĂM THỨ 29
Số 5189

Ngày thứ hai
10 Février 1936

Ngày 18 tháng giêng (dủ)
NĂM BÍNH-TÍ

Lục tỉnh tân văn

Chủ-nhơn: NGUYỄN-VĂN-CỦA

Mua báo xin trả tiền trước cho ông Nguyễn-văn-Của
Gởi bài vở cho ông Lâm-văn-Ngọ.

XUẤT BẢN HẰNG NGÀY

BÁO-QUÁN: 57, Rue Lucien Mossard, 57 -> SAIGON

Dây thép tắt: LUCTINH — Dây thép nói: 202

Chủ-nhiệm: LÂM-VĂN-NGỌ

Thay mặt cho Tòa-báo bên Pháp-quốc
COMPTOIR INTERNATIONAL DE PUBLICITÉ
9, Rue Tronchet — PARIS (VIII)

GIÁ BÁO
Một năm.. 12$00
Sáu tháng. 6,50
Ba tháng.. 3,50
Mỗi số.... 0,04

COFAT

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE
No 16779

TAI NẠN GHÊ GỚM Ở TẠI PHÚ-LÂM

Xe lửa cán chú khách chết

Đầu lìa mình, thây bị lôi gần 100 thước rồi lọt xuống sông

Trưa tứ bảy rồi, độ 1 giờ rưỡi, tại Phú-Lâm xe lửa có cán một chú khách già, trông hấy bắt dùng mình rởn óc.

Nguyên khách Trương-Yu, 60 tuổi, nhà ở Phú Lâm, lâu nay chỉ có chuyên nghề làm rẫy, trồng rau cải đem ra chợ bán lấy tiền nuôi một gia-quyến bốn miệng ăn: một người vợ và 3 đứa con còn nhỏ dại.

Phải chăng là số bẻ, chuyện buồn dồn dập, nghèo lại mắc cái eo, rồi mấy tháng nay chú Trương-Yu đau liệt giường liệt chiếu, chạy tiền thuốc men, trồng rau tưới cải, công chuyện chi, chú dành phó cho người vợ, ả-xẩm nầy cũng lớn tuổi rồi.

Gần nửa tháng rày, bịnh chú lần lần thuyên giảm, nhưng còn yếu đuối chưa dám ra khỏi nhà chỉ lẩn quẩn trong cái chòi eo hẹp tù-túng.

Chú đau đến nồi khật-khờ, lỗ tai lùng bùng điếc câm, ai nói lớn chú mới có thể nghe được.

Trưa tứ bảy rồi, chú lần mò đi thăm bà con lối xóm, nào để số mạng vần giỏ, khỏi chết bịnh thì cũng làm mồi cho bánh sắt to tướng kia.

Chú lầm lủi băng ngang qua đường rầy, gần ga Phú-Lâm, ngay trước bót thì đằng kia chạy đến nhanh lẹ chuyến xe lửa Saigon Mytho chạy đến ủi chú Trương-Yu té nhào nằm ngang kê đầu trên đường sắt.

Xe lửa lớn lao, nặng có mấy trăm tấn và sắng trớn mạnh, tài nào thắng ngừng kịp, nên lằn lược bánh xe to tướng lăng qua thì cái cổ sảy gỏ kia đã đứt liền. Đầu văng ra lăng tròn, dính đầy máu đỏ lòm, còn thây thì bị mắc trong bánh lôi đi có gần 100 thước rồi đến cầu lọt tuốt xuống sông.

Trì hô lên xe lửa ngừng, người ta chạy đến lượm đầu chú Trương-Yu lên thì mắt mở trao tráo chưa kịp nhắm, môi giựt bày răng còn lộ vẻ hải hùng trong phút cú-cùng. Thây của chú khi họ vớt lên thì thấy cũng thảm thương, thịt rơi, xương nát, lỏa lồ, máu nhỏ hòa với nước, dài theo đường rầy da thịt còn dính từ chỗ nhưng đã nghiền nát như thịt nem.

Cò bót bay tin có đến nơi làm biên-bản và cho phép vợ chú lãnh về chôn sáng hôm qua.

THỜI-CUỘC TRUNG-HOA

Nam-kinh đang lo thảo-luận phương-lược chống-cự Nhựt

Nhựt mượn cớ khác để chiếm đất Trương-thản. — Hội-nghị Đông-kinh đối với Nga

Bọn Hàn-Phục-Cừ quyết đánh Nhựt

Hongkong — Tổng - triết Nguyên và Hàn-phục Cừ nghĩ vì thời cuộc Hoa-bắc ngày càng khẩn cấp, nên hiệp nhau thảo luận về phương-lược kháng Nhựt, giao cho Tôn-diện Anh chủ trương việc tổ chức quân dự bị tùy thời sung bổ đạo tiền tuyến. Coi bộ tướng lãnh vùng Hoa-bắc rất có cái thái-độ cường ngạnh, e chẳng khỏi có một trận chiến tranh, nếu cuộc đàm phán giữa Tàu và Nhựt còn dây dưa chưa nhứt - quyết.

Tàu yêu-cầu Nhựt thủ-tiêu cơ-quan Ký-đông

Hongkong. — Trong một cuộc đàm-phán giữa Tàu và Nhựt. Tàu yêu cầu nhà đương-cuộc Nhựt thủ tiêu chánh-phủ Ký đông, ấy là điều kiện phải giải quyết trước hết. Về sự yêu-cầu ấy phía Tàu có cái thái-độ cường ngạch khác lúc thường.

Thượng-hải. — Trong cuộc đàm-phán quan hệ về vấn-đề giải-quyết sự Kiện Ký - Sát nghe đâu nhà đương cuộc Tàu đã nhắc ra mấy điều kiện như vầy:

1•) Triệt tiêu chánh-phủ «tự-trị» tại ký đông của Mản-châu do Ân-nhữ-Canh thành lập tại Thông-châu hồi năm ngoái.

2•) Thủ tiêu danh xưng kêu là «Phi-chiến-Khu».

3•) Bộ quân Lý thủ-Tin của Mản-châu đóng tại sáu huyện Sát-Bắc phải tức thời lui ra, triệt về Da-luân.

Hút á-phiện, trộm cắp, cờ bạc là ba tội tử-hình

Bắc-bình.— Hiện giờ chánh - phủ Bắc-bình qui định những tội phạm; á-phiện, cờ bạc và trộm cắp đều bị bắn chết. Những tên tù phạm ấy trước khi hành hình đều đánh tin điện truyền bá tội danh đi các nơi cho công chúng hay. Vừa hôm 6 Février mới rồi, cuộc Công an Bắc bình xử bắn bốn tên tù phạm về tội nhóm nhau đánh bạc.

Ba vị Lục, Hải, Ngoại-tướng Nhựt nhóm hội nghị đối với Nga

Đông-kinh, 6 Février. — Ba viên Lục, Hải, Ngoại-tướng Nhựt nhóm ban hội-nghị, kết quả nghị quyết mấy điều-kiện đối với chánh phủ Nga, thanh minh như sau:

1• Chánh-phủ Nhựt vẫn duy trì chánh-sách chẳng xâm phạm nước Nga.

2•) Chánh-phủ Nhựt nhận công chuyện khám định rất thấy khốn nạn, thiệt là một tai biến ít thấy trong mùa nầy.

Quan tự - vệ của Mông - cổ sai người đem báo thơ đến Trương thản ra mắt Trương-tự Trung, yêu cầu thuận cho bộ quân của Lý-Tăn lên đóng tại thôn Triều-dưởng thôn ấy ở ngoài Trương-gia-Khẩu là nơi trọng trấn của đất Trương-thản, nên Trương liền cự tuyệt, và giao nguyên thơ cho phái-viên đó đem về trả lại Lý. Nhưng vẫn e Lý tự do hành động, nên điều khiển một toán quân tới phòng ngừ thêm cho thôn ấy, và đặt thêm phòng tuyến-đạo thứ nhì tại bờ phía nam sông nhánh của Thanh-thủy-hà là nơi sau thân Triều - dưởng.

Trương-gia-Khẩu cũng có tin điện: tại mặt chợ Trương-thản, người Nhựt bổn và người Triều tiên mặc ý thêm việc rắc rối làm cho các cửa tiệm buôn đến đỗi cả ngày đóng cửa hoài hoài, 6 giờ chiều đã đóng cửa bít lại, không cho ai ra vô nửa. Linh cảnh - sát thì kiểm tra người qua lại, cho nên lòng người rất dối náo động không bao giờ yên đặng.

Nhựt đem binh đóng ở Trương-thản

Bắc - bình. — Cứ tin nơi sứ-quán Nhựt tại Bắc-bình truyền ra thì Nhựt sẽ phái một đội quân đóng tại Trương-thản đặng bảo-hộ cho kiều dân của Nhựt và những xe cộ của Nhựt đậu tại Du-quan tức là phòng chuẩn bị chuyên-chở binh-khí qua Trương-thản vậy.

Lại tin Trương-thản: Lý-thủ-Tin ngày nay lấy danh nghĩa là đoàn-trưởng đội thứ nhứt.

Lại coi tin báo rằng hằng ngày bên Nhựt nhà đương cuộc hải-quân của Nhựt nhận kế hoạch của chánh phủ Mỹ, đóng thêm tàu mới 20 muôn tấn, thiệt có ý tổ-chức thêm rộng về chuyện chiến-tranh.

Coi vậy thì thấy cái tánh lục tặc của anh «khỉ lùn» không một lúc nào mà không nhảy-nhót hăm-he ở trên thế giới.

Nhựt dự bị hải-quân.

Đông kinh 6-2. — Một yếu-nhơn kia trong chánh-giới Nhựt tại Luân-đôn thạnh truyền một việc Nhựt dự bị tổ chức đội quân-hạm tuần dương và chiến đấu, nói rằng Trước khi cuộc hội nghị hải quân, Hoa - thịnh - đốn chưa cử hành, xưởng đóng tàu của Nhựt-bổn có thể đóng được chiếc tàu chiến 45.000 tấn. Đương lúc nầy xưởng đóng tàu của Nhựt cọng hết thảy có tới 12 cân, nhưng hiện tại chỉ dư có 9 cân.

Lẽ tông-chung

Của bà Trần-thị-Chung pháp danh Diệu-Thinh

Tôi được xem đám táng nầy ngày 31 Janvier 1936, tại thành-phố Thuđâumột.

Lối 7 giờ tối, ngày 30 Janvier 1936, có qui ngài trong chư sơn, tôi được biết: ngài Hòa thượng chùa Thiên-Ấn ở Búng, làm chức chánh-điệu-sư chi hội Thiên-Thai-Thiền-Giáo-Tông liên hữu. Tại hạt Thuđâumột, phái viên Nam có qui ngài đại biểu là: chánh đại-biểu, ông Trương-công-Đại; phó, ông Trương-công-Mai, và ông Trần-văn-Lục đội-trưởng, phái-viên Nử có bà Hương-chánh với nhiều bà khác. Chư-sơn các nơi: qui ngài Yết-ma chùa Hội Khánh tại Thủ-dâu-một, Giáo Thọ chùa Vạn-Phước, chùa Long-Thọ Thuđâumột, chùa Thiên-Ấn, chùa Thiên-Trường Gò-công và chùa Hưng-Phước Hạnh-thông-Tây, tiếc gì tôi biết không hết xin hoan-hỉ, đều dân-tập trước linh đài xem rất tôn-nghiêm, qui vị đại-biểu và giáo-viên thay mặt cho hội đề nguyện-hương.

Trước khi tụng - kinh, ông cả Trương công-Đại đứng trước linh đài thay mặt cho hội đọc bài ai điếu đây tôi xin nói luôn, sau khi đọc ai điếu rồi kế tụng kinh nghe rất ai cảm.

Ngày 31-1-36, lối bảy giờ sáng, đám cử hành đàng ra rất tề chỉnh, đi đầu nhứt, bàn đưa của Hội chùa Hội-Khánh, kế qui bà nối theo đều mặc áo tràng, tay cầm tràng-phang, tiếp theo đó có tấm cháng của chi hội Thiên - Thai, trong lòng có bốn chữ lớn «đồng nguyện vản-sanh» trên có chữ «Thiên-thai thiền-giáo-tông liên-hữu hội, hội viên đồng ai điếu»

Những hội-viên đều đi theo sau tấm cháng, mỗi vị cũng có cầm tràng - phang đều niệm tiếp dẫn. Có nhiều bàn đưa của tang-bằng quyến-thuộc tiếp theo, có thầy ngôi Địa-Tạng, kế nhà linh-xa đều đi vòng chợ Thudaumot, gặp lúc chợ vừa đông chen chơn không lọt, ai ai củng đều để ý, điều đáng để ý hơn hết là: bấy lâu nay đạo Phật chia rẻ nhau, nên ít có đám được như vậy, từ khi những hội Phật học ra đời, mới có nhiều cuộc liên lạc, trông ra mới có chiu hòa nhả, nghe như cuộc tống chung đặng long trọng thế nầy chỉ nhờ bà Ban-Lai là người hết lòng giúp sức với tang gia.

Kẻ viết bài nầy, vì thấy có sự lợi ích chung trong đạo Phật, chẳng nại nhọc công, tuyên bố ít lời tỏ chúc lòng mừng, mong sao từ nầy sấp sau các nơi đều đặng như thế thì có lẽ Phật giáo nhờ sự liên - lạc ấy mà tác thành việc chi cũng mau kết - quả.

BÙI-ÁI-KỈNH
Thudaumot

NHƠN VIỆC BẦU CỬ HƯƠNG-QUẢN LÀNG THANH-XUÂN

Y-kiến của tôi đối với vấn-đề nầy

Sống trong thời buổi nầy mà mỗi lần để bước về làng là tôi thấy ngay mình đang đi trong cảnh hoàng-hôn mù mịt và không khỏi đụng chạm với một vài nhân-vật ngớ ngẩn của báo Phong-Hóa. Họ ngớ-ngẩn tệ!

Giá họ là hạng người cùng đinh, dân giả sống một cuộc đời bình tỉnh, thì thôi, có can chi. Vì đường ai nấy đi.

Nhưng lại là người thay mặt cho dân, người đã vượt lên gần tận bực cuối cùng của «chiếc thang quan lại ở làng» người đã tự hào là «văn chương lỗi - lạc, cán bút tài hoa» mà chẳng làm gì ra trò cả, chỉ keo-cóp bốc-lột dân nghèo, thì chỉ có bụt trên tòa mới im đi được những cử chỉ nhỏ-mọn, với lòng ganh-ghét vu-vơ và tính vị-kỷ chớ chẳng bao giờ vị tha cầu họ

Vậy là tôi đã đụng chạm với họ ngay. Vì vụ bầu cử Hương-quản, làng Thanh-xuân (Cầnthơ) cái đã hẳn.

Làm một ông hương-chức, lớn nhỏ chẳng hạn, — theo ý tôi nghĩ — thì cần một người hiểu biết phận sự, có chút lòng vị tha-nghĩa là không bảo họ mãi nghĩ đến dân — mà là họ vừa nghĩ cho họ và vừa nghĩ đến dân.

Hơn nữa, họ cần có óc một người học thức chân thật và nhất là «quả tim» một người bạch-đinh nghèo khổ.

I. — Vâng, họ cần phải hiểu bổn phận họ và phải làm những gì lợi cho dân và không được vượt khỏi ra ngoài phạm-vi họ, nếu những điều sau nầy chỉ để thỏa lòng vị-kỷ của họ.

Mà họ cũng không được nghĩ làm một ông hương chức chỉ để có làm hay để lợi dụng cái chức của mình đặng nộ-nạt dân quê cho thỏa lòng tham-lam nhỏ mọn.

II — Họ cần phải có học và biết dùng tài học mình để «tẩy uế» những điều phiền phức, những cổ-tục không còn hợp thời nữa vì nó ngăn cản, trở ngại chúng ta trên con đường tiến thủ.

Ngày nào những điều phiền-phức và chướng mắt ấy bị đánh-đổ tiêu diệt đi, ngày ấy sẻ thấy rành mạch ngay làng ta đã tiến lên một bước khá dài chớ chẳng còn lù-mù ngơ-ngẩn tận dưới bước cuối cùng của con đường tiến-hóa.

III Họ cần phải có một «quả tim» bình dân để hiểu được tình cảnh bọn dân đen đang nhọc nhằn vật lộn với cuộc đời gió bụi, đang sống dạn - dày trong cảnh ngộ éo-le.

Một người đứng ra thay mặt cho dân quê trong làng có được chút lòng nhân ái, biết mấy nông nổi ấy, hiểu một cách uyên - thâm những cảnh ngộ trái ngược nó bắt buộc kẻ cùng đinh phải sa vào vòng tội lỗi, đừng nhìn họ, xét họ về một gốc xấu thôi mà phải công-bình thẳng-thắn ngó cả tính xấu và tính tốt của họ, xan-xẻ qua lại rồi xử-đoán họ là đủ rồi.

Không cần đến một ông giàu tiền bạc mà văng chương bập-bẹ, phải một bộ óc rỗng-suếch rỗng-toe, dữ như hổ, keo-cóp hơn người biền-lận, ăn hối-lộ như đỉa trâu, ngày lẫn đêm chỉ giữ lăm-lăm trong tai cái-chức mình, mà dốt-đặt, không hiểu mình đang làm gì và phải làm gì, chê kẻ có học ngó vô quyền sổ thâu thuế như ngó vô đám rừng và mỗi lần có chuyện gì là ỷ giàu đùng-đùng giận dỗi lợi dụng chức mình để bốc-lột dân cho thỏa lòng vị-kỷ tham-lam.

Với những ông ấy thì tôi xin lạy họ cả nón. Nhưng khốn nạn! hạng nầy lại là phần đông.

Họ ngoan lắm, họ biết kết đoàn lại, quyết chiếm hết những «nấc thang quan-lại» trong làng.

Giá họ hành động một cách êm-tịnh thì tôi vờ lảng đi, không nhọc mồm bàn đến những truyện lôi-thôi ấy. Nhưng lại là một việc trái ngược, chướng mắt quá, tuy nhiên tôi cần can thiệt đến ngay. Vì họ quá tự-hào và tự trọng kia

Năm nay, tôi không khỏi bất bình — bất bình một cách nhiệt liệt — về vụ bảo cử tân Hương-quản làng Thanh-xuân, cũng vì lòng ganh ghét vơ-chạ, vì sự mâu thuẩn của một vài người nhỏ mọn, vụng vằng.

Câu truyện ra sao thì tôi không được rõ chỉ nghe nói một người dân nghèo được bảo cử. Nhưng cái cũng chưa chắc. Chỉ có thể mà họ bất bình lắm. Họ đây là những người nhỏ mọn vụng vằng hay ganh ghét hảo kia.

Vâng, bất bình lắm. Họ nhao-nhao lên: «Làm gì? Cái thằng ấy nó dốt nát kia! Nó mà làm được thì tôi thà không ở làng nầy!

Lại một bọn khác thì thầm: «Thằng ấy dữ lắm... Hãy ngăn nó.»

Còn nữa. Bọn nầy lại mâu thuẩn lắm, nhỏ nhen lắm. Một xã-hội mà đầy dẫy hạng nầy thì xã-hội ấy hẳn bị tiêu-diệt ngay.

(Coi tiếp trương sáu).

KHÉO CHUỘNG KHÁCH BUÔN VÀNG

Người thợ bạc ẵm 15 lượng trốn mất

Anh Hà-Vinh là thợ bạc nhà nghề có hoa tay chạm trổ khéo, có sáng kiến chế vàng tây đúng nước, bày nhiều kiểu trang sức mới mẻ đẹp mắc lắm nên được mấy người buôn vàng ở Chợ-mới Saigon trao vàng làm, ăn tiền công.

Bấy lâu nay, Hà-Vinh lãnh vàng về làm rồi giao cho chủ vàng đúng cân lượng nên được họ tin cậy.

Cách đây mươi ngày 3 chú khách tên Quan-Phú ở đường d'Espagne, Lâm-Mân và Trần-Ngữ ở đường Shroeder giao vàng cho anh ta đem về làm, tính chung đến 15 lượng vàng y.

Hà-Vinh động lòng tham ẵm vàng ấy dông mất mà 3 chú khách chưa hay. Đến ngày kỳ hẹn, họ không thấy hình dạng Hà-Vinh bèn chạy lại nhà kiếm thì quả đúng với sự của họ nghi: Hà-Vinh trốn. Họ liền đi thưa với cò bót.

TẠI CHÂU THÀNH SAIGON CHOLON

Cái dùi của lính gát đường đổi lại bằng cái vợt cây

Lâu nay, trong châu-thành Saigon-Cholon tại mấy ngã tư đường, lính cảnh-sát đứng gát đều có dùng một cái dùi ra dấu hiệu cho xe ngừng xe chạy để tránh khỏi đụng chạm nhau.

Đến nay địa-phương định đổi cái dùi ấy lại, lính chỉ cầm một miếng ván hình tượng tợ như cái vợt đánh ping-pong, trong sơn đỏ, giữa có nhận cục chai đỏ như của xe máy vậy.

Hể mặt đỏ đưa bên nào thì xe chạy đến phía ấy phải ngừng lại.

Cái vợt ấy coi bộ tiện lợi nhơn cái dùi vì ban ngày ban đêm gì cũng thấy xa được, nhưng nó mới nên xem còn lạ mắt một chút.

THẢY MA TRÔI SÔNG TRƯỚC BẾN THƯƠNG-KHẨU SAIGON

Ngày hôm kia lối 8 giờ, người ta có thấy một cái thây người trôi lều bều trên mặt nước tại bến Thương-khẩu Saigon

Cò bót Khánh-Hội cho người vớt lên để làm ăng kết. Người bạc phước ấy tên Nguyễn-văn-Đo ở Vĩnh-Hội rủi té sông hôm ngày 5 Février.

Nước Y đã bị đưa vào vòng nguy-khổn rồi

Tiểu-ban đã chuẩn-y luật phong tỏa dầu hỏi

Ý HAO TỐN VỀ TRẬN NEGHELLI NHIỀU LẮM

Rome.—Hôm nay người ta mới biết tin đích-xác về trận Néghelli hồi 20 Janvier.

Trận ấy, binh Ý phải chịu dây dưa tới 8 ngày mới hạ nổi. Trong trận, quân Ý dùng 60 chiếc xe cam-nhông để chở 75.000 lít nước phát cho mỗi tên lính một ngày 1 lít.

Còn binh đội dùng tới 1.100 chiếc xe cam-nhông.

Vì xe đi chậm nên hao xăng lắm, tốn tới 250 000 lít; binh lính ăn hết 300.000 ki-lô đồ ăn, còn thuốc đạn dùng hết 150.000 ki-lô.

THÀNH MAKALLÉ CHƯA BỊ NGUY ĐÂU

Rome. — Chánh-phủ Ý nói các hãng thông-tin ngoại-quốc, nhứt là hãng *Reuter* rập nhau nói Makallé thọ nguy, mà sự thiệt không có phải vậy.

Vừa rồi, thống-soái Badoglio có xem xét vòng quân đóng ở đó, và xem địa thế thành ấy kiên-cố lắm. Như vậy, thàng Makallé có bị nguy gì đâu.

BỌN Ý PHÁT NỔ

Chánh-phủ Á có phát-biểu ra tờ công-văn nói máy bay Ý bắn phá thành Malaga dữ dội lắm.

Vì ở đây có nhiều tiệm buôn của Ý, mà có một tiệm buôn thuốc đạn, Máy bay Ý muốn bắn cho nổ lên không ngờ Á đã tìm được và chở đi hết rồi.

Cuộc bắn phá nầy, bên Á bị thiệt hại ít mà bên Ý chắc bị thiệt hại rất nhiều.

ĐÃ NHẬN LUẬT CẤM BÁN DẦU HỎI

Genève.— Tờ phúc-bẩm nói về luật phong tỏa dầu hỏi đã được tiểu-ban chuẩn y rồi.

Giờ còn có xem xét tờ phúc-bẩm chót nói về cách mua và sức tiêu thụ dầu hỏi của Ý nữa mà thôi.

Tính ra mỗi ngày những tàu chở dầu của Ý và ba nước không có chơn trong hội quốc-liên cả thảy là 82 chiếc.

Các nhà chuyên môn định xin cấm bán tàu chở dầu hỏi cho những nước không có chơn hội quốc-liên

TẠI NGHÈO QUÁ HAY LÀ CÓ LÒNG THAM?

Tên xa-phu ăn cắp 45 cây hàng giữa chợ

Vừa rồi, tên Trương-văn-Dinh, 22 tuổi, làm nghề kéo xe kéo mà nuôi sống, không nhà cửa chi hết (có lẽ tối lật gọng ngủ ngoài đường) ồn vào tiệm số 93 trong Chợ mới Saigon mà ăn cắp 45 cây hàng giá đáng 220 đồng bạc.

Phải lấy đở một, vài cây có lẽ thoát khỏi, ai đời nhè cái ôm, cái cặp nách, cái vát hè hụi đem ra xe nên chủ tiệm hay tri hô lên, người ta bắt anh ta tại trận.

Thôi Dinh đành nằm khám chờ ngày lãnh án.

VÌ GIÀNH RƯỚT HÀNH KHÁCH

Hai người đánh xe thổ-mộ ẩu đả nhau

Sớm mai thứ bảy, tại bến xe thổ mộ Chợ-cũ Cholon, đường Rodier, tên Ng-van-Kia, 36 tuổi ở Phú-lâm và tên Thơ, cùng là bạn đồng nghiệp đánh xe thổ mộ đánh lộn với nhau kịch liệt.

Rốt cuộc Thơ yếu sức bị Kia đánh mấy thoi rách da đầu, máu chảy ướt mặt.

Nguyên nhân là tại 2 người tranh giành rước hành khách. Lính cảnh - sát bắt nội vụ về bót.

Những Lệ cúng tế trong làng

Trong thôn quê thường có những lệ cúng tế ở đình thần, miễu bà hoặc miễu ông v.v...

Mỗi năm đến lệ kỳ yên chạp miễu thì công nho phải xuất một số tiền để tiêu trong mấy lệ ấy do lòng rộng rải của quan trên chuẩn cho Nhưng với số tiền ấy các vị hội tề muốn làm cho lớn thì không thể dùng đủ, nên cần phải chung đậu thêm, lớn nhiều nhỏ ít tùy theo đám ấy có hát hoặc cúng trơn.

Vì mình là người tay mặt trong làng nên có lắm ông nghèo xác cũng phải ráng chạy cho ra để nạp cho bàn hội tề. Đó là trách nhiệm hoặc phận sự của mỗi chức việc hội tề thì không còn gì đáng nói.

Duy tội nghiệp cho những anh dân lo chạy cơm cho ngày hai bữa còn chưa được no, quần áo tấm củ tấm rách, nhà cửa xiêu đổ trống trước trống sau nhưng củng phải đem nạp vào lệ cúng ít nữa là ba cắt (0,$30) nếu không có thì phải phí hai ngày công để dọn đình, mặc dầu anh dân ấy không tin nhiệm nơi thần thánh hay theo tôn-giáo nào

Muốn ăn ở cho yên ổn, muốn được lòng của kẻ bề trên, anh dân kia phải ráng nhịn ăn hay nói cho đúng hơn phải phí công trong hai ngày vang lưng ngoài đồng mặc dầu mưa nắng hầu lấy số tiền đem nạp cho làng dùng vào lệ tế.

(Tiếp theo trương sáu.)

Hàng lâm huấn chương

Điện báo cho hay rằng Công-báo Pháp-quốc xuất bản bữa 9 Février 1936, có đăng tên các ông được mề-đai tiềm.

Tại Saigon, có ông Lê-thành-Tường ông Lương-văn-Hầu và hai ông nữa đã được may mắn, Pháp triều thưởng tứ Hàn lâm huấn chương.

Hai ông đều là người quen biết bổn báo chủ nhơn và là độc-giả của L. T. T. V. nên vừa đặng tin lành, đồng-nhơn bổn-báo lấy làm mừng vui, và xin để lời khen ngợi ông Lê-thành-Tường và ông Lương-van-Hầu, rất nên xứng đáng.

L. T. T. V.

Một vụ cường-bức giữa ban ngày

Nhiều người gởi thơ về cho chúng tôi nói vụ nầy, nhưng tin tức mờ-hồ quá, chúng tôi đã không buồn đăng lên.

Nay, viên chủ tiệm Ngọc-Thạnh gởi bài của bạn là Huỳnh-nhơn-Ngởi, yêu cầu chúng tôi đăng lên báo. Chúng tôi vui lòng đăng dưới đây, để cho dư-luận phán-đoán và trách-nhậm giao cho tác-giả hoàn-toàn gánh lấy.

L. T. S.

Ngày 27 Janvier 1936, vào lối 4 giờ chiều, tại làng Phú-Nỗ (Vũng-Thơm) có xảy ra một vụ cường-bức như sau nầy:

Thị C... và em là thị X... đi ruộng về. Khi vừa đến xóm «Đông-Giồng», cách nhà việc làng Phú-Nỗ lối chừng 2km500, có tên C... và đồng-đảng là U... và T... đón đường bắt ngang thị X...

Kẻ bất-lương rút dao hăm dọa, thị C.. kêu la cầu cứu, nhưng không có một ai tiếp ứng. Đến chừng người nhà hay đặng thì bọn hung-thủ đã vác thị X... băng đường đồng đào-tẩu.

Sau khi đến làng cáo-báo, thì Hương-quản lại sai Thường-Xuyên đi truy tầm bọn ấy, và chỉ bắt có tên U... đem giam tại nhà việc làng. Còn 2 tên kia đem thị X... dấu mất.

Đối với một sự cường-bức giữa ban ngày, một việc tối ư phi-pháp! — Hương-quản là người thay mặt cho pháp-luật, cho sự công-bình để duy trì lấy điều trật-tự trong hương-thôn, lại tỏ ra một cái thái-độ bơ-thờ lãnh đạm, không có một chút gì gọi là sốt-sắn, tận-tâm tầm-kiếm nả-tróc bọn dâm-man, hăm hiếp gái-tơ cả. Đã vậy, mà Hương-quản lại còn lạm-dụng lấy cái quyền hành riêng mình mà tha bổng tên U... nữa.

Như thế, tôi sợ e sau nầy, trong làng còn nầy sinh ra biết bao nhiêu phường táng tận lương tâm, cướp bắt gái non hiền lành để mong thỏa lòng vật dục của chúng nó, vì chúng nó ăn quen rằng: «dù có đổ bể ra, chúng nó có bị bắt giải đến nhà công, thì cũng không ăn thua gì, bởi Hương quản coi sự «hăm hiếp cường dâm, cướp bắt con gái giữa ban ngày» là *một vụ cỏn con nho mọn*, và rồi Hương-quản cũng thả chúng nó ra như tên U... vậy!!

Tôi mong mỏi sao quan chủ quận hết lòng sốt sắng đem ánh sáng của sự công-lý ra mà chói rọi vào chỗ u ám tối mờ của phường vô lương tâm ấy, và xét tra coi tại ra sao và tại duyên cớ nào mà Hương quản lại tự quyền tha người có tội được thong thả ngoài vòng pháp-luật???

H.-N.-N.

BỮA CHÚA NHỰT 16 FÉVRIER
8 giờ tối

TẠI RẠP
Thành xương
Saigon

Bạn hát Bầu Bòn

Sẽ diễn một xuất tuồng đặc biệt để thâu tiền giúp cho Tổng cuộc thể thao Annam

Đồng bào chú ý đi xem cho đông.

TIN trong nước

SAIGON

TRỐN ĐI ĐÂU?

Cô Lương-thị-Thăng chuyên nghề đi bán dạo nhà ở đường Docteur Gaillard cô đem đứa cháu gái tên Lâm-thị-Châu 16 tuổi về nuôi được coi sóc nhà cửa trong lúc cô Thăng đi bán.

Dì cháu hủ-hỉ nhau coi bộ thân mật lắm Thị Thăng đâu dè thị Châu đành đoạn bỏ cô mà theo ai mất.

Nguyên hôm kia, thị Thăng gánh thúng không về nhà kêu cháu gái dọn cơm ăn nhưng cô kêu hoài không thấy cháu dạ, bèn chạy hỏi lối xóm thì củng không ai hay biết thị Châu đi đâu.

Cô về nhà đợi gần trót ngày củng không thấy về, thì Thăng mới đi thưa với cò bót.

Ở hự!

CHOLON

VÌ ĐỒNG TIỀN NÊN QUÊN TÌNH BẰNG HỮU

Sáng hôm kia, lính Cảnh-sát có bắt về bót quận tư hai người đầu cờ chơm bơm, mặc mày đỏ lơ đỏ lửng. áo quần sốc-sết.

Chẳng ai đâu lạ, Trần-thị-Ngọc và Trần-thị-Tửu. Tại sao bị bắt về bót? Thị Ngọc và Tửu đấu võ không xin phép trước. Nguyên nhân trận thử tài? Vì tiền bạc, bạc tiền.

Số là Thị Ngọc và Tửu có làm giao kèo miệng chứa bài ba lá kiếm tiền chia nhau xài. Tên Tửu vét sòng rồi hốt tiền bỏ túi tuyên bố hủy giao kèo ấy. Tức mình thị Ngọc cằn nhằn, nhiếc mắn.

Tửu sẳn tiền nặng túi hừng chí vững lòng thách đố. Ai lại nhịn ai, đánh thì đánh, 2 người họ thoi đá, cấn xé véo ngắt túi bụi tưng bừng.

Tưởng đóng tiền phạt, nào dè đánh nhau quá rét lơ-măn nên cò bót đã giải nội vụ ra tòa án.

VÌ NẤU CHÈ XÓM CHỢ-ĐỆM SUÝT BỊ THIÊU HỦY.

Vừa rồi xóm Chợ-đệm, Cholon. suýt bị bà hỏa thiêu ra tro hết...

Nguyên Nguyễn-thị-Hai ở xóm ấy nấu chè để bán ngoài chợ, chè chia rồi mà chị quên dụt lửa,

Một lát lửa cháy lan bắt qua vách lá nhà bếp cháy bừng lên sáng đỏ.

Người lân cận thấy trì hô lên thì họ qui tựu đến chữa lửa. Lửa tắc nhưng phân nữa cái nhà của thị Hai củng ra tro rồi.

Hú hồn, mấy chủ nhà ở gần đó xanh mặt. trống ngực đánh không thua gì trống nhà-việc đánh chữa lửa.

Namkỳ

GIADINH

QUÁ MỘT LÍT THÌ HẾT NHƠN NGẢI

Ngày 7 Février 1936, nhà tên Tộ có làm giỗ, rượu thịt ê-hề.

Tộ bèn mời Đoàn-văn-Ân đến hầu tàng đánh chén cho có bạn. Thịt ngon, rượu mạnh mặc tình Ân ăn uống, ban đầu còn bàn về thế thái nhân tình, sau rượu vào quá chén cũng bàn vòng do nhân tình thế-thái.

Bây giờ Bộ và Ân hăn hái bài bát bình phẩm kịch liệt. Ân nổi xung, không vị ai nửa, bèn chửi mắn om sòm đập bàn đập ghế củaTộ.

Bộ nóng của,phần bị chưởi oan nên đến thưa với hương chức.

TAYNINH

Củ-nừng

Tiếng nghe nói trái lại đọc càng gay con mắt

Có lẽ vì thế nên nhiều người dùng tiếng ấy để chỉ một người quê-kệch, nhứt là mấy người nông-phu tay lấm chơn bùn, mặt mày đen-đúa, đầu thì bới tóc và bịch khăn ngắn.

Cũ-nừng — tuy là tiếng mới bày ra, nhưng có lẽ phần nhiều người đả thí-nghiệm rồi và cho rằng hay nên đâu đâu củng đều biết, từ nhỏ chí lớn.

Một hôm tôi đến nhà bạn tôi đặng thăm bạn chuyện trò vui-vẻ, một hồi lâu, có lẻ bạn tôi muốn nói chuyện đời, nên bạn tôi nhớ đến hôm qua, bạn tôi thấy tôi đi dạo với anh tôi, người rẫy-bái, bạn tôi hỏi rằng.

« À, hôm qua, tôi thấy anh đi với thằng cha cả-nừng nào ngoài Saigon đó? »

Tôi nghe hỏi, buồn trí, sanh lòng phiền bạn tôi một là vô ý, nói mà không suy nghĩ trước, hai là bạn tôi có ý khi người. Tôi muốn cho bạn tôi biết rằng tôi hờn bạn tôi vì đó, nhưng tôi dằn lòng tôi đặng.

Trong lúc nói chuyện, tôi cố lăn mà hỏi thăm quê quán bạn tôi, đến chừng rỏ lại thì thì bạn tôi củng là con nhà quê-kệch, củng lam-lụ làm ăn, mà sao bạn tôi đả quên rằng cả gia-quyến của bạn củng vẫn còn cũ-nừng như ai.

Từ đó, tôi hờn bạn tôi mải trách bạn tôi sao vội quên căn-bổn của tổ-tiên, còn trở lại nhạo cười chê diễu.

LÂM-SƠN

LAITHIÊU

CUỘC TUYỂN CỬ NGHỊ-VIÊN ĐỊA-HẠT TRONG TỈNH THỦDẦUMỘT

Ngày Chúa-nhựt 9 Février 1936, tại nhà công của làng Tân-thới có cuộc tuyển-cử nghị-viên địa hạt trong tổng Bình-chánh thuộc quận Láithiệu.

Ngày thứ bảy thì công-sở đã dọn dẹp treo cờ sắp đặt trang hoàng.

Đến sớm mai ngày Chúa-nhựt, các vị cử-tri, hương-chức của 9 tổng lần lược đến đó đủ mặt.

Cuộc bỏ thăm nầy có quan chủ-quận và thầy cai tổng chứng kiến. Cử-tri từ người vào phòng kín để lá thăm và bao thơ ra để vào thùng thăm.

Lúc ấy, trong công-sở có một không-khí nghiêm-trang long-trọng lạ thường, có lẻ ai cũng suy nghĩ tuyển chọn người sẽ đứng thay mặt cho làng tổng mà bàn tính với chánh-phủ để thi thố những việc ích nước lợi dân.

Trong buổi sớm mai. các vị cử-tri đả bỏ thăm gần tất số.

Chiều lại lối 4 giờ, bàn trị sự cuộc tuyển cử nầy đều hợp tại đủ mặt để khai thăm. Công chúng chen chút ở rất ngoài để lóng nghe.

Số thăm được hết 125 lá, Ông cựu hương quản làng Tân-thới, được 118 lá thăm-Thế là ông đắc cử một cách vẻ vang vậy.

Ông Nguyễn-kim-Thời đắc cử lần nầy đây cũng đủ tỏ rằng các vị cử tri trong binh chánh thấy xa hiểu rộng biết phận sự của minh là quan-trọng vì sự công-ích hơn là vì tư lợi mà đem lá thăm quí báu ấy để vào thùng thăm vậy.

Mong sau ông hội-đồng Nguyễn-kim-Thời đem tài lực ra giúp ích cho tổng làng cho khỏi phụ lòng tín-nhiệm của quí vị cử-tri,

BENTRE

CŨNG LÀ RƯỢU

Phan văn-Tranh kêu là Thuật ở làng Mỹ-thạnh, hôm nọ, đi xóm đánh chén với bằng hữu thế nào mà không thèm đi đường ngay về nhà.

Đã vậy mà khi về nhà, không chịu ngủ phứt cho rồi còn hò hét ó ré dậy trời đến khuya mà không ai ở gần ngủ đặng.

Phó hương-quãng Vị và Tỉnh đến rầy Thuật biểu ninh ngủ đi. Thuật bèn trợn con mắt giộc hành hung đánh tưng bừng đến đổi Vị bị thương tích.

Vụ nầy đã giải đến tòa. Thuật bị tống giam.

VÔ ĐỊCH [illegible]

Các nước bên Âu Châu đều công nhận xe máy dầu hiệu NORTON là một thứ xe chạy mau nhứt và bền bỉ hơn các hiệu xe khác. Vì xe NORTON đoạt hết giải nhứt về sự mau mắn của các cuộc đua lớn, mà đường xa, trên Hoàn-cầu như: Đại giải thưởng Âu-châu, Pháp Quốc, A-lơ-măn ân-lê, Bỉ quốc, Thụy-sĩ. thụy Điển, Ý-đại-lợi, hòa lan.v.v...

Trong Đông-pháp hiện thời cũng có nhiều hiệu xe máy dầu, song chưa có bán hiệu xe nào gọi là tay ĐỐI-THỦ của xe NORTON cả.

Không cần bàn luận chi cho xa với quí ông muốn thấy rỏ xin hãy xem các báo bên Pháp. Ăng lê, hoặc bên a lơ măn, hay là những tin vô tuyến điện của các báo trong Nam thường đề nơi mục thời sự thể thảo, thì quí ông sẽ thấy chắc các sự thật của tôi đã nói trên đây

Mà chừng đó quí ông sẽ đồng thinh theo báo Auto, và Moto revue rằng: Đối với tài khoa-học tối-tân của hảng xe NORTON bày ra thứ xe hiệu nầy, do theo mấy cuộc đua trên hoàn cầu về nhứt ký lục chạy mau, chạy xa hay là chạy lâu theo giờ nhứt định tại trường đua lớn bên Paris (*Piste Montlhéry*) hôm ngày 28 OCTOBRE 1935, thì mấy hiệu xe khác rất khó mà so sánh với nó mà cũng không biết còn bao lâu nữa mới bằng nó bây giờ được.

Đã có kiểu xe năm 1936 qua tới rồi, quí đồng-bàn ai muốn xin viết thơ thương nghị.

Nay kính
Mr Nguyễn-lân-Chiêu
Nhà MOTOR RÉPARATION
là Đại-lý Độc-quyền
[illegible], rue Paul Blanchy, Saigon

TRONG TÁM NGÀY
một lọ thuốc **DIPLORYL** chữa khỏi **BỆNH LẬU**. Khỏi hẳn, không ốm lại, không bị bệnh khác, không phải rửa ráy lôi thôi. Nhận được **55** quan, sẽ sin gởi thuốc, không mất cước.
LECZINSKI et Cie
67, rue de la Victoire - PARIS
hay các hàng bào chế tốt
Sách biếu, không mất cước

[illegible] Savon VIỆT-NAM?

Hảng savon Việt-Nam ra đời đã được ba năm công chúng đều nhận thứ savon Việt-Nam tốt hơn các thứ savon khác của An-nam làm ra. Nhiều người nói rằng savon Việt-Nam còn tốt hơn savon Marseille là khác. Từ [illegible] năm nay savon Việt-Nam đem qua bên Tây bán thì ở bên Tây ai ai cũng gọi savon Việt-Nam là tốt hơn các thứ savon khác ở bên. Lóng nầy savon Việt Nam lại bán qua nhiều thuộc-địa Pháp như Madagascar và Réunion và ai nấy đều hoan nghinh savon Việt-Nam. Tại sao mà savon Việt-Nam tốt như vậy? Ấy là tại mấy cớ sau nầy:

1· — Hảng savon Việt-Nam dùng toàn đồ thượng phẩm mà nấu savon như dầu, tách vân vân.

2· — Savon Việt-Nam phải nấu một tuần lễ mới thành savon và khi nấu rồi lọc lại lấy savon [illegible] (savon épuré) nên trong savon không còn tách (vật soude caustique) nó làm hư y phục, vàng y phục.

3· — Thợ savon Việt Nam toàn là người có học sách nấu bên Marseille.

4· Savon Việt-Nam nấu rồi để lâu mới bán, nên savon thiệt cứng, giặt ít hao còn mỏng cũng dùng được.

Tại những cớ nầy mà savon Việt-Nam tốt hơn các thứ savon khác.

Savon Việt-Nam nấu công phu nhiều nên mới thành vật tốt, không phải như nhiều hiệu [illegible] lấy dầu dừa với tách khuấy [illegible] một giờ thành savon (ấy là savon sống) đem ra bán rẻ [illegible] nói rằng cũng tốt như savon Việt-Nam.

Phải coi chừng savon sống nầy, vì giặt nó hay ăn tay và hư y phục, giặt nó nhớt tay và thứ thứt là savon nầy hao hơn savon Việt-Nam nhiều lắm.

Xin đồng-bào có mua savon thì kiếm cho được savon Việt-Nam mà mua vì là một vật quí báu của nước nhà. Phải coi có chữ quốc-ngữ và chữ tàu để hiệu savon Việt-Nam và có hình mỹ-nữ Việt-Nam rõ ràng.

Hảng savon Việt-Nam dùng trên 250 thầy thợ, các ngài dùng savon Việt Nam là giúp ích cho đồng-bào đó.

Giá savon Việt-Nam cũng rẻ như mấy thứ khác, không mắc hơn mà lại ích lợi cho các ngài.

Nay kính cáo
Chủ hảng savon VIỆT-NAM

MỸ NHƠN VIỆN

Madeleine

SỬA SẮC ĐẸP
ĐÁNH THỚ THỊT
SĂN SÓC BÀN TAY BÀN CHƠN
TẮM BẰNG CHẤT PARAFFINE
Rước về nhà cũng được

[illegible] bán hàng

46, đại lộ Bonard, Saigon

Có bằng cấp của Mỹ-Nhơn-Viện KLYTIA
62, Place Vendome, Paris

Thưa quí bà quí cô,

Tôi lấy làm hân hạnh trình quí bà quí cô biết rằng tôi mới mở một Mỹ-Nhơn Viện, tại 46, phố Bonard.

Được chỗ thị-tứ nhà cửa lại trang hoàng rất lịch sự, chắc quí bà quí cô sẽ vừa lòng.

Bổn thân tôi đứng sửa sắc đẹp còn việc săn sóc tay chơn thì đã có người giúp việc bảo dưới quyền trông nom của tôi.

Có chỗ sắp đặt riêng để làm cho ốm bớt bằng cách đánh thớ thịt và tắm chất paraffine.

Xin quí bà quí cô chiếu cố, đến viếng Mỹ-Nhơn Viện thì tôi rất hoan nghinh.

Nay kính,
MADELEINE BÙI

Hội Van-Quốc Tiết-Kiệm

HỘI HIỆP BỔN NẶC DANH PHÁP
Dưới quyền kiểm soát của Chánh-phủ Đông-Pháp
Vốn 1.000.000 lượng (Thượng-Hải)
và 8.000.000 phật lăng dã đụng tất cả
QUẢN-LÝ CÔI ĐÔNG-PHÁP -:- SAIGON
số 76, đường Chaigneau
Chi-ngánh ở tại Hanoi, số 58, Đại lộ Francis Garnier
Chi-ngánh ở Nam-Vang: số 94 đường Galliéni.

Muốn lập vốn — Muốn lập tư bổn
Muốn dề dành tiền cho con trẻ ăn học
Thì hãy mua vé của hội **VẠN QUỐC TIẾT-KIỆM:**
— Vé 1.000 đồng — mỗi tháng góp 8 đồng
— Vé 500 đồng — mỗi tháng góp 4 đồng
— Vé 250 đồng — mỗi tháng góp 2 đồng

Đặng dự vào: 1. – Cuộc xổ số hồi vốn lại mỗi tháng kể từ tháng đầu.
2. – Cuộc chia 1/3 tiền lời của Hội, sau khi đóng đặng 2 năm.

NÊN LƯU Ý: *Hội cần dùng nhiều người chắc chắn và tử tế đặng làm quản-lý những nơi mà hội chưa có người thay mặt.*

PENSIONNAT HUỲNH-KHƯƠNG-NINH
Rue d'Ariès, Dakao-Saigon

Là một trường tư sáng tạo từ năm 1917.
Có dạy đủ các lớp từ lớp chót (Cours Enfantin) đến lớp đệ tứ niên (4e Année).
Trường có thầy chuyên môn, dạy giỏi, kỷ luật nghiêm.
Học-sinh học đặng mau tấn phát. Trong các khoa thi học-sinh của Bổn-trường đều đặng đậu nhiều. Tiền học phí tính nhẹ. Trường HUỲNH-KHƯƠNG-NINH là trường đáng cho cha mẹ học-sinh tin cậy.

Nay kính,
HUỲNH-KHƯƠNG-NINH.

MANUFACTURE SAIGONNAISE DE CARREAUX & MOSAÏQUES
Société d'Exploitation des Établissements
BROSSARD MOPIN
Kỹ nghiệp
Sáng lập từ năm 1909
số 3 đường Lucien Lacouture
CHODUI SAIGON

Marque déposée

Gạch bông tốt thượng hạng, nhiều kiểu mới rất xinh đẹp làm bằng Xi-măn đủ thứ màu và các vật dùng đều ở Pháp-quốc lại.
Xin mời quí vị đến xem, kiểu gạch bông mới bày, đẹp lắm.
Giá bán hạ xuống rất nhiều. Xin viết thơ hỏi bản giá mới Bổn-hiệu sẽ gởi cho.

Dây-thép để tắc:
(Adresse télégraphique:)
MASACAMO.—SAIGON

VÕ RA THONG THẢ
hảng ở đường L. Lacouture. - Chodui.
gần trại lính tập Ô ma.

Lundi 10-2-36 — TIỂU-THUYẾT số 228

江 湖 劍 俠
Giang hồ kiếm hiệp

火 燒 紅 蓮 寺

Hỏa thiêu Hồng-liên tự

Nguyễn-Chánh-Sắt dịch thuật

Hồi thứ hai mươi Sáu

Miễu củ núi hoang, Đường-thế-Cửu bị nhốt,
Thay đào đổi mận, Châu-Quang-Minh gả chồng

(Tiếp theo)

Tôi nói rằng tôi chẳng hề dám bỏ qui-củ mà làm điều chi quấy bao giờ.

Thuần-Hoa Tiểu-thơ lại giận mà bắt lỗi rằng: «Một người đàn ông lạ mặt thò tay níu áo mi mà kéo, mà mi lại nói rằng «Chổ nầy là chổ gì?» chiếu theo lời mi nói đó, thì có phải là chổ nầy có ta và Tiểu-thơ của mi, nên mi mới không dám vô lễ; nếu không phải chổ nầy thì mi đã công nhiên làm chuyện vô lễ rồi chớ gì, phải không?

Mi khoát tay áo làm cho sưng tay người ta, mà mi cũng không thưa lại cho ta với Tiểu-thơ mi biết, dám tự chuyên đem thuốc mà cho người ta; vậy không phải là không biết giữ gìn qui củ hay sao mà mi còn chối cải.»

Họ mắn trách tôi mà tôi nói lại không được, làm cho tôi vừa thẹn vừa tức, nằm liều trên giường mà khóc cả ngày.

Đêm hôm qua, Công-tử đắc Lai-Thuận về tới, Thuần-Hoa Tiểu-Thơ đem hết việc ấy mà nói lại cho Công-tử nghe. Công-tử mới thương lượng với Tiểu-Thơ mà Tiểu-Thơ quyết chí tu luyện cho đến trọn đời. không chịu lấy chồng; lại nói Đường-Mỗ đả thích Quang-Minh, thì làcó duyên với Quang Minh; vậy thì nội đêm nay phải cho Quang-Minh đi theo Đường-Mỗ xuống núi cho hai người ấy nên việc chung thân với nhau cho rồi đi »

Công-tử thuở nay chẳng hề dám cải những lời của chị, nên phải nghe lời mà cho tôi theo Tiên-sanh và đưa Tiên sanh xuống núi...

Quang-Minh mới nói tới đó, bỗng nghe ở ngoài có tiếng la lối om sòm; lại có kẻ nói rằng: «Cha chả! Con ngựa dữ quá! Nó đá chết người ta rồi.»

Đường-thế-Cửu là văn-nhơn, tánh nhát, nghe vậy thì sợ, liền đứng dậy rộn ràng. Quang-Minh nói: «Không có việc gì, xin Tiên-sanh chớ sợ»

Hồi thứ hai mươi bảy

Quang-Minh đi đêm tới Quê-lâm-đạo.
Trì-viên uống rượu tại Nhạc-dương-lầu.

Khi Quang Minh thấy Đường thế Cửu có ý sợ sệt thì nói rằng: «Không có chi lạ, ở ngoài họ la lối om sòm và có tiếng ngựa hí đó, tất có quân vô loại nó thấy hai gói châu báu ở trên lưng ngựa, còn ngựa thì không buộc mà cũng chẳng có ai coi chừng; chúng nó tưởng là dễ, muốn bắt mà cởi đi luôn; chớ chúng nó không dè hai con ngựa ấy, công-tử mua rất mắc tiền, đem về rồi còn phải nhọc công tập luyện dạy dỗ hơn ba bốn năm, nên nó mới được khôn như vậy: đã hiểu được ý người. mà qua sông lên núi như đi đất bằng...»

Quang Minh còn đương nói chuyện thì đã thấy tên bạn ở trong tiệm chạy vào nói rằng: «Khách-quan hãy đi ra mà coi cho mau, hai con ngựa của khách-quan ở ngoài cửa tiệm đụng ai đá nấy, nó đã đá hai người ngã rồi, còn đương nằm dưới đất bất tỉnh nhơn sự.»

Đường-thế-Cửu chưa kịp nói chi, thì Quang-Minh đã khoát tay mà nói với tên bạn trong tiệm ấy rằng: «Ta không cần phải đi coi làm chi, vì 2 con ngựa của ta không phải như ngựa tầm thường đâu mà đụng ai đá nấy. Ngươi hảy trở ra nói với,2 đứa đã bị ngựa đá đó, nếu chúng nó bằng lòng khai thiệt hết ra vì sao mà chúng nó bị ngựa đá đó: thì ta sẳn có thuốc hay tại đây, ta cứu chúng nó tức khắc sẽ hết bịnh ngay; bằng mà chúng nó thấy 2 con ngựa không biết nói mà khi, nên cứ giấu quần giấu quanh mà không khai thiệt, thì mặc kệ chúng nó, ta không can thiệp gì tới.»

Tên bạn trong tiệm nghe Quang-Minh nói như vậy thì cũng không hiểu ý gì, nên cứ đứng ngó sửng Quang-Minh.

(Còn nữa)

VIÊT-NAM NGÂN-HÀNG

Công-ty hữu hạng vốn 250.000 đồng bạc

Sáng lập năm 1927

Hội quán : 54-56, đường Pellerin, Saigon

R. C. Saigon n° 61

Dây thép : CREDITANA-SAIGON

Dây thép nói : SAIGON — 748

— Công-ty nhận tiền TIẾT KIỆM của bổ tánh, tiền gởi sanh lời 3 ly rưỡi mỗi năm, rán tháng tính một lần và nhập vô vốn mà sanh lời nữa. Tiền xây muốn rút ra chừng nào cũng được.

— Công-ty cho vay thế chưng và Quốc trái Đông-Pháp, và Quốc-trái Crédit National và những phiếu nào mà Chánh-phủ Đại Pháp hay là Đông-Pháp phát hành hay là chịu bảo chứng.

— Công-ty cũng nhận lãnh giữ cho bạn hàng và lãnh tiền lời những vé quốc-trái và nhận đổi số những phiếu nào có dự cuộc xổ số hằng tháng hay là hằng năm.

Bổn-hội có mua bên Pháp hộp Tiết-kiệm tốt đẹp bằng sắt ra kiểu, để cho bà tánh mượn dùng. Xin qui vị hãy đến hội-quán hay là viết thơ mà hỏi cách thức mượn hộp Tiết-kiệm ấy.

(Vì rằng chuyện khác, xin hỏi thăm bổn Hội)

Tôn chỉ của bổn hội : LÀM VỀ VANG CHO XỨ SỞ MÌNH

BẢN TRỊ SỰ DANH DỰ VÀ CỐ VẤN :

Chánh hội trưởng : HUỲNH ĐÌNH-KHIÊM, *(nay nghỉ dưỡng tại Lộc)*.

Phó hội trưởng : M. TRẦN-TRINH-TRẠCH, O ✻ *Hội-đồng Hội nghị-tư, nghiệp-chủ, Baclieu.*

(được bầu cử chiếm theo điều 24 trong điều lệ)

Hội viên : Dr BIAILLE de LANGIBAUDIÈRE, ✻ *Xã tây, Saigon.*

« M. Denis LÊ-PHÁT-ĐẠT, *nghiệp chủ, Thudau.*

« M. LƯU-VĂN-LANG, ✻ *Quan kỹ sư, Saigon.*

« Dr NGUYỄN-VĂN-TRINH, *Saigon.*

« Dr TRẦN-VĂN-ĐÔN, *Saigon.*

« Dr TRẦN-NHƯ-LÂN, *Saigon.*

« M. TRỊNH-ĐÌNH-THẢO, *Trạng sư, Saigon.*

« NGUYỄN-THÀNH LIÊM, *Saigon.*

BẢN TRỊ SỰ VÀ QUẢN-LÝ

Chánh hội trưởng M. TRƯƠNG-TẤN-VI, ✻ *Dược sĩ nhà hàm, Chaudoc.*

Quản lý hành sự M. NGUYỄN-TẤN VĂN, *nghiệp chủ, Saigon.*

Hội viên : M. BÙI QUANG-CHI, *Lương y bổn quốc, Cholon.*

« M. NGUYỄN-VĂN-LIÊN, *Báo chí sư, Saigon.*

« M. J. B. NG.-TRUNG VINH, *nghiệp chủ, Saigon.*

« M. Alexis THÁI V.-LÂN, *kỹ sư, Saigon.*

Thông lý M. Paul LÊ VĂN-GÔNG.

SỮA NƯỚC TƯƠI

NESTLÉ

HIỆU

CON-CHIM

Là thứ sữa rất trong sạch, rất bổ dưỡng, dễ tiêu hóa, lúc nào dùng cũng tốt.

Thứ sữa nầy quả nhiên là đã có tiếng khắp hoàn-cầu.

Coi chừng bọn mua tay gian hùng

Ba mươi mấy năm nay, còn ai không biết tiếng Nhị thiên-Đường (Cholera), là một nhà thuốc có thính danh lớn ở cõi Á đông nầy.

Những thuốc của Nhị - thiên - Đường chế ra, đều là toàn hảo. Hễ người bịnh dùng đến thấy « được đào hồi xuân ».

Hay nhất là dầu Nhị-thiện-Đường, đã từng trị lành bá bịnh, cứu sống mạng người vô số. Cho nên khắp trong thiên hạ đều mua nó để sẵn trong nhà, hoặc đem theo mình mà phòng hộ lấy thân.

Những kẻ giả tâm, đặc để tự lợi, thấy vậy mới làm giả mạo thứ dầu nầy mà gạt gẫm người mua. Bởi nhiều đứa bị nhà thuốc Nhị-thiên-Đường lôi ra trước tòa, đều bị pháp luật xử trị rất nặng lắm.

Lại trong khoảng 2 năm nay, Nhị-thiên-Đường có bày ra thứ « Giám-chánh kiến » (prospectus) kiểu mới, làm cho mấy bọm gian hùng đổ ra tay, không thể làm dầu Nhị-thiên-Đường giả nữa đặng. Nhờ đó mới bớt cái mối hại « mua lầm dầu Nhị-thiên-Đường giả.

Gần đây, có một bọn vì cùng đường vô lợi trong chốn thương trường bởi tâm tánh chúng gian hùng có tiếng, nên miệng nói chẳng ai nghe, cách hành động không ai tin đặng.

Không thể nào ra mặt làm ăn, nên chúng tìn lấm giả mạo dầu Nhị-thiên-đường mà bán, đăng sống cho qua ngày. Sống bởi những cớ mà bổn đường đã kể trên kia, nên chúng cũng có hơi ghé mình mà không dám.

Lại xoay đổi phương pháp khác là bao chế một thứ dầu, nhãn mầu giống tương tự như Nhị-thiên-dầu, đặt cho một cái tên làm người ta dễ ý. Chúng nó sai đồng đáng đem đi khắp nơi, như là mấy cái bên xe đò mà hô hào rằng :

« Chúng nó có làm công cho nhà thuốc Nhị-thiên-đường. Dầu Nhị-thiên đường tự tay chúng nó bào chế ra, nay mới tách riêng một mình mà bán vân. vân. Lại dưa che người mua một ve dầu Nhị-thiên-đường và một ve dầu của chúng chế mà bảo xét thử, nếu không tốt bằng dầu Nhị thiên-đường thì không lấy tiền.

Thử hỏi chư vị, còn ai là người không làm cái cách gian xảo của chúng nó.

Vậy xin chư vị để tâm suy xét thì biết được ngay.

Chúng tôi xin vạch mặt nạ của quân gian hùng ấy cho lục châu chư vị thấy.

Chúng nó mua dầu Nhị-thiên-đường về, một ve thì để nguyên như vậy, một ve thì sớt qua ve có dán nhãn hiệu của chúng nó. Một chứng đi bán nó đưa cho chư vị thử. Hai ve tuy là nhãn hiệu khác nhau. Mà trong đựng chỉ có một thứ dầu Nhị-thiên-đường, thì chẳng trách chi như vị lầm chúng sao lấy cho thân cũng không hay mà quiếng không biết.

Còn ai là không tưởng cho chúng nó nói thiệt.

Vậy hôm nay, chúng tôi là Nhị-thiên-đường xin công bố lên mặt báo cho lục châu chư tôn tường lãm, mà đề phòng quân gian hùng ấy. Và lại, dầu Nhị thiên đường bào chế tại Quảng-đông tỉnh thanh gởi qua đây mới về ve, dán nhãn Chớ chẳng phải là bào chế ở đây. Lại cũng không có người bạn nào của bổn đường tách ra làm riêng cả.

Tới bố cáo nầy đăng lên, thì bổn đường sẽ cho người mật thám chúng nó. Nếu cách hành động của quân gian đó mà còn như vậy nữa bổn đường sẽ gỡ mặt nạ chúng nó ra cho công chúng biết, và sẽ bắt chúng nó ra trước tòa.

RƯỢU BẠT-HÀ GET PIPPERMINT GET rượu nầy nống đã mát mẻ vô mất khan tiếng.

HO LAO

Chớ nên thấy ho thường mà không lo điều trị, nếu để lâu có thành ra ho lao.

Phải trị tập tức khi mới ban sơ bằng thuốc PULMOGENINE, ba, bốn lần mỗi ngày. Một muỗng canh với một chút nước trà, sẽ đặng hiệu nghiệm, đã trừ đặng ho và bớt phẩn.

PULMOGENINE là một thứ thuốc trị bịnh ho rất thần hiệu.

Hễ người bịnh nào đã dùng thuốc PULMOGENINE rồi thì sẽ rõ sự hiệu nghiệm của nó.

PULMOGENINE VE LỚN GIÁ 1$50

Có bán khắp nhà thuốc tây.

Chủ trữ : Pharmacie Centrale J. MUS. 1924 201, Rue Catinat, Saigon.

Parfums Forvil
et
Dentifrices du Docteur PIERRE

Dầu thơm
phấn thơm
dầu xức tóc
Crème
Brillantine

5 FLEURS

Savons thơm
rửa mặt
đánh răng
nước súc
miệng

Đại-lý độc-quyền
C. HUCHET
Indochine — Import
40-46, Rue Pellerin — SAIGON

Ai muốn làm bản kẽm ?
Ai muốn làm quảng-cáo tốt ?

MÀ RẺ TIỀN

Hãy lại nhà in Union

NGUYỄN-VĂN-CỦA

57, đường Lucien Mossard, Saigon

Có đủ máy móc làm bản kẽm, bản đồng, tốt đẹp mà giá không phải mắc như nơi khác.

CLINIQUE MÉDICALE

Góc đường Mayer và Albert 1er, tại DAKAO (Saigon)

Téléphone: n° 255

DOCTEUR PHAN-TẤN-THIỆT

Ex-assistant en dermato-syphilligraphie à l'hôpital St-Louis Paris
Ancien médecin attaché aux services de Desinfection créés par le Ministère de l'Hygiène pour la lutte antivénérienne

Có phòng nhỏ rộng giá rẻ và phòng thương hạng mát mẻ êm tịnh. Có nơi để thử máu, đàm, nước tiểu, nước ốc, xét vi-trùng bằng kiểu kiểu-vi... Có chỗ riêng để rọi điện (radio diagnostic) và để chữa bịnh bằng quang tuyến (dermoradiothérapie, ondes courtes) Trị các chứng bịnh và chữa-trị các chứng bịnh đờn-bà, bịnh đàn-ông, bịnh nam-hiểu kinh-niên.

AI MÀ DÙNG THUỐC HƯỞN của ông Lương-y DEHAUT mà XÒ CỨ ĂN thì chẳng cần chi phải kiêng cữ.

Thuốc hườn nầy dễ uống lắm và đã mau xổ lại xổ rất êm thấm.

Bán tại Nhà đoàng Lương-y DEHAUT, 141 Đường N. Dentis, Paris, và bán trong các tiệm thuốc đều có bán.

Một phòng khán bịnh cho phụ-nữ

Chúng tôi lấy làm vui lòng mà hay rằng bà Lương-Y Tôn-Nữ Henriette Bài, tức là bà Trưng-Sư Vương-quang Phường mới mở một phòng khán bịnh tại biệt ấp đường Testard số nhà 26 (nhà cũ cần quan Chưởng-Khế Matthieu ở góc đường Barbet và Testard sau Trường Bổn-Quốc (Lycée Chasseloup Laubat) bà chuyên nữ bịnh đàn-bà và thai sản.

Coi mạch thì sớm mai từ 10 giờ ruỡi đến 12 giờ, còn chiều thì từ 2 giờ ruỡi đến 5 giờ.

Chúng tôi lấy thiết mang cho phụ-nữ ta từ đây sẽ đặng một vị Y-Khoa Tiến-Sĩ đàn-bà, để săn sóc cho lúc đau ốm hoặc chỉ bảo cho trong việc thai nghén.

Ai có gần bà Bác-sĩ Henriette Bài thì biết bà là người tánh tình rất hoà nhã và bất thiếp. Bà sẽ đem các tánh tốt lẫy mà đối đãi nơi thân-chủ của Bà mà vô bất thiếp. Bà sẽ đem các tánh tốt lẫy mà đối đãi nơi thân-chủ của Bà mà vô bất thiếp.

DÂY BĂNG
Cho các Viên-Quan

Bổn-hiệu có tiếp đặng bên Pháp mới gởi sang các thứ dây băng (écharpes) cho viên-quan như Bố-phủ, Phủ, Huyện, Cai-tổng hạng-nhứt, hạng-nhì, hạng-ba, Hội-đồng địa-hạt, và Ban-biện Phó-tổng.

Vì mỗi thứ có vài ba gói, mà thôi nên Bổn-hiệu xin các quí ngài nào có cần dùng thì viết thơ liền cho Bổn-hiệu mà hỏi giá. Bổn-hiệu sẽ hồi âm cho quí ngài biết.

Nếu chậm trễ Bổn-hiệu bán hết thời phải đợi cả năm bảy tháng nữa bên Pháp mới có gởi qua thêm.

Xin quí ngài lưu ý

Imprimerie de l'Union,
NGUYỄN-VĂN-CỦA
57, rue Lucien Mossard
SAIGON

Đổi chỗ ở

Kính cho anh em thân chủ được hay : tiệm thuốc TẠO-ĐỨC-ĐƯỜNG của ông Phạm tuấn-Lương trước nhà ở tại đường Espagne số 288, nay đã dời về đường lớn Lord Kitchener số 39, tục danh là đường Ông-mười gần cầu-sắt hào Saigon.

TẬP « SƯ'-PHẠM HỌC-KHOA »

XUẤT BẢN MỖI THÁNG MỘT KỲ

Giá đóng niên tập S. P. H. K. (Cả phần thầy giáo)... ... ... 5$00

Những vị giáo-sư và viên quan Annam nào thâu nhận giùm gởi cho bổn-quán, những số bạc mua báo ấy thì bổn-quán sẽ tính cho một phần huê-hồng 5 °/.

BÁN HẠ GIÁ

trong ba tháng

CÁC THƠ, TUỒNG, TRUYỆN BIÊN DƯỚI ĐÂY ĐỀU BÁN HẠ GIÁ

Cuốn nào biên giá 0$40 thì bán ..... **0$04**
Cuốn nào biên giá 0,30-0$25-0$20-0$10 thì bán **0,03**

Qui vị ở Lục-châu muốn dùng dịp tốt nầy thì xin hãy viết thơ cho nhà in:

IMPRIMERIE DE L'UNION
57 -:- Rue Lucien Mossard -:- 57
SAIGON
(NHỚ GỞI THƠ TIỀN GỞI XUỐNG)

Khuyến-si-ca (Lê-trung-Thứ)	0$28	Tuồng Hồ-nguyên-Sách, Ngưu-cao tắc mộ	0$06
Tiểu gia huấn	0,20	— Nhứt-điệp Nhị-điện 1 à 3	0,20
Gia-đình dịch 1 à 12	0,40	— Phong-thần	0,40
Nữ tắc	0,25	— Trần-trà-ion	0,20
Sự tích giặc Âu-Châu 1, 3 à 6	0,20	— Tam-quốc tam cô thảo lư	0,45
Tiểu thiệt nghiệp	0,10	Thơ Cha mẹ dạy con (5e voln)	0,20
Thi, văn, liễn, đối 1 à 2	0,20	— Chiêu-quân công-tô	0,30
Truyện Gian thương bạc tình (Hồi thuyết)	0,10	— Lang-Châu	0,20
— Mộng-trung-Duyên 1 à 4	0,40	— Lâm-Sanh-Lâm-Thoại	0,20
— Ngũ-hổ bình nam 1 à 2	0,40	Nhị thập tứ hiếu	0,20
— Ngũ-hổ bình tây 4 à 8	0,40	— Nam-kỳ phong-tục 1 à 2	0,40
— Khác-Phi 2, 5 à 27	0,40	— Phụng-Kiều Lý-Bảng	0,35
— Phan-Công liệt trinh	0,20	— Sử-công	0,25
— Phi-long từ 2 à 4, 7 à 11	0,40	— Từ dân tử thủ	0,10
— Tam-quốc từ 1 à 2, 5 à 6 et 13 à 21	0,40	— Trương-Ngộ	0,35
— Thuận-trị quá giang 1 à 2	0,40	Hát huê tình	0,25
— Tùy-dương 1 à 2	0,40	Long đồ công án	0,40
— Tiết-đinh-Sang 4, 6, 10, 11	0,40	Tiền căn báo hậu 2 à 8	0,20
		Thiận đo hồn hồn	0,30

XIN NHỚ. – Vì các thứ thơ, tuồng, truyện biên trên đây không trọn bon nên mới bán sụt giá. Xin vị nào muốn mua thì theo đó chớ đừng gởi thơ mua trọn bộ.

Tập đồ Flament en 3 cahiers, 1-2-3 khi trước bán 4$00, bây giờ bán một trăm....				1$50
			— tập.....	0,02
— Godchaux từ 1 đến 5	—	5,00	— một trăm....	2,50
			— tập.....	0,03
— đề vẻ cỡ nhỏ 16 tờ, N° 328	—	8,	— một trăm....	5,00
			— tập.....	0,06
— — lớn 10 tờ, N° 345	—	12,00	— một trăm....	9,00
			— tập.....	0,10
Mực đề viết thường, hiệu Semper N° 205, Bleu..				
— — Vert..		2,00 - 12 ve, bây giờ bán.....		1,20
— — Violet				
— — Noire				

...eliure dorure cartonnage
NGUYỄN-PHÚ-HỮU
Đóng sách khéo
làm hộp giấy
in chữ vàng
... rue Boresnont -:- SAIGON

CHUYÊN TRỊ BỊNH THẦN TÀI

Docteur NGUYỄN-VĂN-TIẾN, cấp bằng khoa vệ-sanh và vi-trùng, ở nhà 53, đường Chasseloup-Laubat, SAIGON

Chuyên trị cả chứng bịnh mà nhứt là bịnh ngoài da mụng, sẩy, u nhọt, ung-thư, vít tích v. v., bịnh về máu như thương mai, thiếu máu, v. v.; bịnh đường tiểu tiện, bọng đái, lậu kinh niên, yếu sức, v. v.; bịnh của phụ-nữ kạnh đái, đường kinh không đều và đau đớn, đau tử cung, v. v.

Ông đã nhiều năm kinh-nghiệm sản sóc bịnh-nhơn về các chứng bịnh trên đây.

Mỗi ngày ông đều khám bịnh cho toa. Châu-chuyt và ngày lễ thì buổi sớm mai.

Ông cũng có đăng điều đã trị bịnh nữa.

Dầu Cù-là mới

TÊN LÀ:
PHẬT-LINH-DẦU hay là DẦU BÙ-ĐA
Hộp thiết nhỏ ..... 0$10
Thế bằng chai 0.20

Dầu nầy mới phát minh thật là hay, công hiệu như thần hà phát bá trúng, chư tôn hãy mua về dùng thử thì biết. Cái hộp thiết rất đẹp, hà tài đem theo mình trong khi đi đường rất tiện.

TAN-NHU-THOI
Hương-giáo Bình-trung

CÔNG VIỆC LÀNG

Cách làm sổ sách và giấy tờ, khai báo

Tác-giả giữ bản quyền

(Tiếp theo)

18. — Thông qui sổ sào mẫu ruộng, đất, nhà, lò, xưởng ở trong làng, gởi tổng

ĐẤT GÌ? HẠNG MẤY?	SỐ sào mẫu	NÓC BỜ
PHẦN THỨ NHỨT (đất làng thâu thuế)		
1. — Đất cất nhà		
A) Châu thành		
Quận nhứt.....		
Quận nhì.....		
Quận ba.....		
Cong.....		
B) Đất ngoại châu thành		
2. — Ruộng		
a Thượng hạng.....		
b Hạng nhứt.....		
c Hạng nhì.....		
d Hạng ba.....		
e Hạng tư.....		
f Hạng năm.....		
Cong.....		
3. — Đất viên lang		
a Hạng nhứt.....		
b Hạng nhì.....		
c Hạng ba.....		
d Hạng tư.....		
e Hạng năm.....		
Cong.....		
4. — Đất trồng cao su		
PHẦN THỨ NHÌ (Đất Annam đóng bộ tỉnh)		
PHẦN THỨ BA (Điền thổ người phương Tây đóng bộ tỉnh)		
PHẦN THỨ TƯ (Đất quốc-gia)		
PHẦN THỨ NĂM (Đất miễn thuế		
Tổng cong các thứ đất:		

Số nhà, xưởng của làng thâu thuế

Nơi Châu-thành.
Nhà thuế-chánh — Phố — Xưởng.
Ngoại Châu-thành.
Nhà thuế-chánh (mấy đồng) nhà bằng gì mấy cái.
Phố thuế-chánh (mấy đồng) nhà bằng gì mấy cái.
Xưởng.

Hương-thân:
Xã:
Hương-hào:
(Ký nhận).

19. — Bản khai số ruộng cấy và phòng định mùa màng, đặng thất là bao nhiêu, về sở lúa gạo Đông-pháp

CÂU HỎI	TRẢ LỜI (Coi khuôn bộ điền)
1. — Ở trong làng hết thảy bao nhiêu ruộng đóng thuế.	
Năm nay đặng bao nhiêu mẫu cấy kể riêng ra mỗi thứ lúa như sau đây:	
a Lúa sớm	
b Lúa lớ (nếu mùa)	
c Lúa mùa	
d Lúa cấy sau khi lụt	
e Lúa sạ	
Tổng cong số ruộng cấy năm nay:	
2. — Mùa năm nay định phòng mỗi mẫu ruộng cấy hoà lợi đặng chừng mấy giạ (1 giạ 40 lít) tây theo mỗi thứ lúa.	
a Lúa sớm	
b Lúa lớ	
c Lúa mùa	
d Lúa cấy sau khi lụt	
e Lúa sạ	
3. — Vì lẽ nào mùa năm nay coi thế đặng trúng hơn hay là thiết thua năm rồi.	(Còn nữa)

Một cơ hội may mắn ít có

Nhơn dịp Chánh-phủ bỏ thuế rượu trắng và hạ giá thuế nhập cảng nhiều thứ thuốc bắc. *NHỊ-THIÊN ĐƯỜNG* chúng tôi cũng vì sự ích-lợi cho các thân chủ thích uống ba thứ thuốc rượu:

1° — Vệ sanh dược tửu,
2° — Khử phong bá-bổ dược tửu,
3° — Phong thấp trật đã dược tửu,

Nên chúng tôi hạ giá rất nhẹ như dưới đây:

1° — Vệ sanh dược tửu:
Ve lớn khi trước bán... 1$20, bây giờ còn... 1$00
Ve nhỏ — 0.25 — 0.20

2° — Khử-phong bá-bổ dược tửu:
Ve lớn khi trước bán... 0$80, bây giờ còn... 0.60
Ve nhỏ — 0.40 — 0.30

3° - Phong-thấp trật-đã dược tửu:
Ve lớn khi trước bán... 0$80, bây giờ còn... 0$60
Ve nhỏ — 0.40 — 0.30

Ba thứ thuốc rượu nầy, bổn đường bào chế theo phép y học rất kỹ càng. Hễ uống vào thì thấy công hiệu mau mắn lẹ lắn lắm. Ai ai có uống rồi cũng đều công nhận là hay hơn các thứ rượu thuốc của hiệu khác bá bội.

Thiết tưởng của qui mà giá lại rẻ, thì qui ông qui bà cũng nên mua để sẵn trong nhà mà dùng, hoặc đem ra đãi khách càng tốt vậy.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
47, Rue de Canton, 47 -:- CHOLON

ĐÔNG-PHÁP NGÂN-HÀNG

ĐƯỢC HƯỞNG ĐẶC ÂN CỦA CHÁNH-PHỦ LẬP RA NĂM 1875
Hối nặc danh vốn 150.000.000 quan
Vốn đóng tất: 120.000.000 quan
Vốn tăng trở tới ngày 31-12-32: 125.000.000 quan.
HỘI QUÁN: 96, Bd Haussmann PARIS (VIIIe)
Chủ tịch Hội-đồng cai-quản: M. René THION DE LA CHAUME
Tổng Giám-đốc: M. PAUL BAUDOUIN
Tên đây thép tắt: INDOCHINE

CÁC CHI-NGÁNH VÀ ĐẠI-LÝ

TRUNG-HOA	ĐÔNG-PHÁP	CÁC XỨ KHÁC
CANTON	SAIGON	BANGKOK
FORT-BAYARD	BATTAMBANG	
HANKEOU	CANTHO	DJIBOUTI
HONGKONG	HAIPHONG	
PÉKIN	HANOI	NOUMÉA
SHANGHAI	— HUÉ —	
TIENTSIN	NAMDINH	PAPEETE
YUNNANFOU	PNOMPENH	
	QUINHON	PONDICHERY
	TOURANE	
	— VINH —	SINGAPORE

GIAO THIỆP KHẮP CÁC NƠI TRÊN THẾ-GIỚI
Làm đủ các công-việc ngân-hàng và buôn bán đổi chác
CHI-NGÁNH Ở SAIGON -:- QUAI DE BELGIQUE
R. C. N° 1

CHO MƯỢN TỦ-SẮT

Cỡ các tủ-sắt tính mỗi phân	Thời hạn và giá tiền mướn			
	1 tháng	3 tháng	6 tháng	1 năm
Nhỏ 15 × 25 × 50	2$00	5$00	8$00	10$00
Trung 15 × 35 × 50	4.00	7.00	10.00	20.00
Lớn 25 × 35 × 50	7.00	10.00	15.00	30.00

Ai muốn dùng thuốc Tây mới, tốt hạng nhứt?
Ai muốn có người bào-chế thiệt kỹ càng, các toa thuốc của các quan Đốc-Tơ?

Vậy xin mời quí vị đến tại:

PHARMACIE FRANCO-ASIATIQUE
PHÁP-Á DƯỢC-PHÒNG
Rue des Marins, 219 -:- CHOLON

Tại đó sẽ có ông **PHẠM-HỮU-HẠNH** nhứt hạng Bào-chế-sư tiếp rước qui vị một cách mau-mắn và vui-vẻ.

Thuốc mới và tốt nhứt-hạng, giá lại rẻ.

Qui vị ở Lục-Tỉnh gởi thơ đến mua thuốc, thì chúng tôi sẵn lòng thi hành, giá thuốc tính sụt mười phần lại không tính tiền cước-phí.

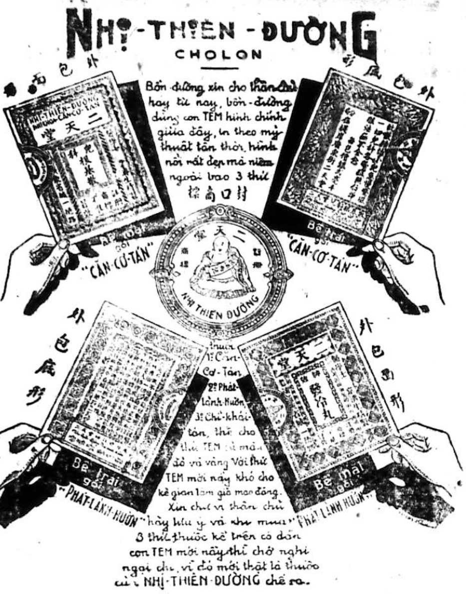

ĐẤT TRỒNG THUỐC LÁ

Đều cần yếu hơn hết, trong nghề trồng thuốc ta phải biết chọn đất. Thể thường hễ đất tốt thì cây tốt, vì đất có nhiều chất bổ để nuôi cây mau lớn, sanh trái to. Cây thuốc cũng vậy, hễ đất tốt, thì lá lớn, dài, cộng to, nhựa nhiều nhưng khó cho người trồng thuốc dùng lá ấy mà làm lá hút được vì lá thuốc phải mỏng đặng phơi cho mau khô, cộng nhỏ đến chừng xắt khỏi bỏ những cộng to quá; lá dốt phải cháy nhựa chẳng nên nhiều.

Vì vậy mà sự trồng trở nên rất khó-khăn, khó kiếm đất cho hạp với nó. Nhiều đất thấp như đất ruộng trồng thuốc rất tốt, nhưng dùng lá không được, chỉ để xia mà thôi. Cây thuốc lại sợ nước ứ, nếu đất không có thể ráo được thì rễ thuốc thúi lần. Lá thuốc phải cháy đó là một đều khó: nhiều chỗ đất hạp, thuốc lên rất tốt nhưng đến chừng dùng lá thì thuốc vô dụng. Chẳng nên lựa đất phèn, những đất có nước mặt thấm vào chút it thì không thể dùng mà trồng thuốc, vì trong muối có chất « chlore » làm cho lá thuốc không cháy người Annam cho là phèn đó, đất nào có phèn thì khó mà làm cho hết, vì phần nhiều đất d· ở gần sông thông thương ra biển; nước biển thấm vào được. Nhiều chỗ đất phèn mà có thể trồng thuốc được là nhờ họ làm giồng thiệt cao ở dưới gồng có lót trấu đến 5 tất tây; họ lại trồng nhằm mùa mưa không tưới nước giếng hay l· nước sông, nhưng thuốc ấy không được ngon, đốt lại it cháy.

Nhiều ông kỳ-sư chuyên môn về thuốc lá, như hai ông Girard và Rousseaux đã công nhận rằng: « Đất tinh-khiết để trồng thuốc là đất không có phèn (absence de chlorures), nhiều dâm-sa (potasse) nhiền chất đen (humus) » cây thuốc sống có ba tháng; vậy trong thì giờ ấy, dỗ ăn dưới đất phải cho nhiều và cho sẳn.

Mấy chỗ đất thấp, thì nước sông nhỉ vào được tự nhiên đất ấy có phèn, nước giếng dùng tưới không được. Vậy đất phải xa sông vì sông đem nước mặn cho đất Thuốc miệt Gò-vấp, Hóc-môn không có phèn, vì đất cao, xa biển, dùng nước giếng tưới rất dễ. Còn như miệt Batri (Bentre) Long lập (Baria) Tân lý Tày (Mytho) thì phải lựa giồng cát, cao hơn ruộng, trồng nhằm mùa mưa, chớ nước giếng có phèn nhiều. Còn thuốc để xia thì trồng giồng thấp, tự nhiên phèn nhiều, đốt không cháy

Thuốc ở Gò vấp và Hóc-môn

Ai ai cũng nghe tiếng thuốc Gò-vấp. Hóc-môn mà nhứt là thuốc Gò-vấp, thứ thuốc ngon ở Namkỳ. Mấy tỉnh ở miền Hậu-giang đều dùng thuốc Gò-vấp.

Thuốc Gò-vấp ngon bởi hai lẽ:

1· Vì nhựa nhiều, ta cho là gắt và mặn-mòi, người Annnm ta hút đã quen rồi.

2· Vì thuốc Gò-vấp it phèn hơn thuốc khác. Mấy năm trước hồi sự buôn bán còn thạnh lợi nhiều nhà trồng thuốc làm giàu, ai ai cũng ham trồng, vì thuế nhẹ, sở Thương chánh lại it bó buộc Qua năm nay làm ăn khó khăn, sở Thương-Chánh xem xét rất ngiêm nhặc làm cho nhà trồng thuốc phải bớt nhiều.

Trước khi trồng thuốc phải khai cho sở Thương Chánh hay, rồi được phép đóng thuế ta kêu là đóng patente (Sanh ý) mỗi mùa là 5p00. Mấy nhà trồng thuốc lớn thì có thể đóng được, còn mấy nhà trồng thuốc nhỏ chỉ có biết giấu giếm đặng bán lại cho mấy nhà trồng thuốc lớn vì họ sợ bị bắt buộc khó lòng

Đến chừng thuốc vàng rồi thì phải hái liền rồi xắt phơi. Khi đem vô nhà phải cân cho đúng, rồi ghi y số thuốc vô một cuốn sổ của Thương Chánh phát cho, đến khi bán ra bao nhiêu phải ghi vô giấy bán rồi đưa cho người mua đem đóng thuế, ba cắt bạc một kilo. Số thuốc ở nhà trừ số mình đã bán rồi, còn lại là bao nhiêu, nếu thiếu thì bị tội bán thuốc lậu, còn dư thì khai gian để bán khỏi đóng thuế ba cắt. Làm như vậy có nhiều điều bất tiện cho nhà trồng thuốc; không phải là đóng thuế không nổi, mà nhứt là Annam ta không quen cân lường cho chắc chắn.

Khó mà tính cho đúng kilo thường thường họ chỉ biết đếm bánh thuốc mà thôi: cuốn sổ bán mà sở Thương-Chánh buộc phải có, cho khỏi bị lận và để xét cho dễ làm cho nghề buôn bán thuốc trở nên thiệt khó. Giữ cuốn sổ đó thì phải biết chữ biết cân.

Sở Thương Chánh lại hay vô xét nhà và cứ theo luật mà thi hành. Người Annam ta hễ nghe tiếng bắt thuốc lậu, xét nhà, thì đã giựt mình, thà bỏ nghề trồng thuốc, chớ để bị phạt nặng.

Khó đến người mua, phần nhiều là khách trú ở chung quanh Gòvấp, họ có vựa thuốc họ mua rồi gởi bán cho mấy nhà nghánh ở Soc-trang, Canthơ, Baclieu, và Baixàu...

Mấy người trồng thuốc ở Govap, vốn liếng it, chỉ trông cậy người khách-trú mà vay tiền đặng thuế đất, mướn dàn công, mua phân Đến mùa thuốc, mấy người khách vô đồng góp thuốc đặng trừ tiền vay, còn bao nhiêu thì họ mua. Nhờ vậy mà mấy người trồng thuốc có thể làm ăn, mỗi năm kiếm lời chút it để chi dụng.

Khi đi góp thuốc khỏi cần cho sở Thương Chánh hay, đến chừng đem thuốc về nhà thì họ gởi bán mấy nhà buôn nghánh chừng đó mới đóng thuế Làm như vậy rất dễ, họ có thể đi coi chừng thuốc khỏi sợ mất tiền, vì nhiều mấy người trồng thuốc bán thuốc rồi trốn đi. Năm nay sở Thương Chánh buộc phải khai trước khi đi góp thuốc ngày giờ và chỗ góp nữa. Vì nhiều đều khó dễ đó, mà khách trú chẳng dám cho tiền trước nữa, người trồng thuốc không vốn, phải bó tay.

Xin giấy phép đi góp thuốc cả tuần lễ mà chưa thấy cho có đơn bị bắt, là vì thiếu con niêm, phải làm bằng chữ tay.

Bác vật
NGUYỄN-VĂN-HƯNG
K. H. P. 1.

PHÒNG COI MẠCH
NGUYỄN-VĂN-KHẢI
Lương-y bổn quốc trí sĩ
Médecin libre
GIỜ COI MẠCH:
Sớm mai.. de 7 h. à 10 h.
Chiều .. .. de 15 h. à 18 h.
30, Route provinciale 15
(Gần gare xe điển) GIADỊNH

Cùng Quí nữ-đồng-bào

Cả năm chị em chúng tôi thiết nghĩ một xứ rộng lớn như xứ Nam-Kỳ ta một năm sản xuất không biết bao những vật thực và đồ nữ công do nơi sự chế tạo hay khéo của chị em Phụ-Nữ nước nhà.

Nhưng mỗi năm, trừ nơi mấy cuộc hội chợ ra, thì người ngoại-quốc, khi muốn cần dùng mấy món đó, không biết đâu mà hỏi mua. Thế là một đều rất khuyết điểm mà chúng ta không dè. Vì vậy nên chúng tôi hiệp nhau chia lo về việc sắp đặt nhà để trử ròng đồ Nữ-Công và Nội-Hoá như: bánh, mứt, mắm. Gồm các thứ món ăn của người Annam, tiền vô hộp vô chai. Công cuộc của chúng tôi sắp làm đây là mong bổ khuyết chỗ thiếu sót ấy.

Thứ nhứt. — Giúp chức nghiệp cho những phụ-nữ chuyên môn nghề bánh trái làm kế sanh nhai, giúp chồng nuôi con trong khi khuẩn bách; sau nữa tiện cho người có việc biết chỗ mua, khỏi phải hoài công tìm kiếm

Thứ nhì. — Các nước Ngoại Quốc không còn chê ta là dở, vì đồ xứ ta rẻ lại ngon tươi, ta không trọng dụng lại đem tiền làm lợi xứ người, mà phải chịu giá mắc bằng hai.

Thứ ba. — Làm cho mở mang Nữ-Công bạn gái, vì còn đua tranh nhau thì cần bày cái mới cái hay để làm cho vẻ vang chung nước nhà.

Vậy từ đây trong chị em ai có món chi ngon khéo như bánh, mứt dẻo, thịt hay cá chà bông, các thứ dưa chua, tỏi, kiệu, các thứ mắm như, mắm tôm, mắm ruốt mắm thái, mắm ruột, mắm cá cơm, mắm nêm và nước mắm hòn v. v... Xin gởi kiểu đến cho bà bát vật Lưu-văn-Lang, N· 94, rue Chasseloup-Laubat xem thử, như các món ấy có thể bán được tiện để lâu, thì sẽ viết thơ bàn tính về sự gởi cho chúng tôi bán giùm hay là bán đứt, hoặc giáp mặt với chúng tôi sẽ thương lượng rõ hơn.

Mong đồng bào chiếu cố.

Mmes Lưu-văn-Lang,
Trịnh-đình-Thảo.
Nguyễn-trọng-Tuệ,
Nguyễn-báo-Ca.
Cao thị-Cường,

TẠI LONGXUYÊN-VILLE
PHÒNG KHÁM BỊNH
Của Y Khoa Tấn-sĩ *Hồ-kim-Ngọc*
đã mở tại Châu-thành Longxuyên nơi nhà M. Nguyễn-công-Hầu, gần Công-sở Quản-đông, làng Mỹ-phước.

DOCTEUR
NGUYỄN-VĂN-KIỀU
MÉDECIN DENTISTE
STOMATOLOGISTE DIPLOMÉ DE PARIS
Trị bịnh đau miệng và đau răng
SOINS - PROTHÈSE - ORTHODONTIE
119, Boulevard Bonard (trên từng lầu thứ nhứt)
SAIGON
GIỜ KHÁM BỊNH:
Sớm mai từ 7 giờ tới 12 giờ
Chiều từ 3 giờ tới 6 giờ
Chúa-nhựt và ngày lễ: từ 9 giờ tới 12 giờ
Téléphone: 802

EDEN-CINEMA
Thứ tư 5 tới tư 12 Février
PENSION MIMOSAS
Có FRANCOISE ROSAY
PAUL BERNARD
RAYMOND CORDY
Phim xuất sắc nhứt xưa nay của JACQUES FEYDER

CASINO DE DAKAO
Thứ năm 6 tới Chúa-nhựt 9 Février
LAC AUX DAMES
SIMONE SIMON
ROSINE DOREAN
Phim Ái-tình tiểu-thuyết
Không thể bỏ qua...

CASINO DE SAIGON
Thứ bảy 8 tới thứ năm 13 Février
J'ECOUTE
Có JEAN BLONDELL
PAT O'BRIEN
Một bổn tuồng có đủ sự vui, cảm động.
Chớ quên đi coi!...

TIỂU-THUYẾT — 10-2-36 SỐ: 225

鏡花緣

Cảnh-hoa-duyên

Dịch-giả: *Trần-trọng-Hạp*

Hồi thứ ba mươi chín

Điền-thiều-nữ luận bàn dược-tễ,
Lạc-tiều-thơ mặc đảo linh-xăm.

(Tiếp theo)

Có kẻ muốn thí nghiệm mà coi, khi tắm nước thuốc cho trẻ nhỏ, bỏ sót một bàn tay không tắm, đến chừng đứa nhỏ ấy phát bịnh đậu, thì một bàn tay có mụt đậu rất nhiều, nay năm vị Thư-thư (quê ở Hãi-ngoại) tuổi đã trộng rồi, không tỉ như bọn trẻ chín mươi tuổi, bây giờ phải gia-bội Xuyên-luyện-tử, mỗi một người dùng ba chục hột xuyên-luyện để nấu nước mà tắm châu thân của mình, dường ấy là trừ căn bịnh đậu trước rồi, trọn đời không phát bịnh đậu khi nào nữa hết.

Chúng-nhơn nghe nói phương thuốc giãn tiện như vậy, chẳng ai không muốn dùng phương thuốc ấy để gội tắm thân thể của mình, Lan-hương lại thương nghị với chúng-nhơn rằng: mỗi năm tắm nước thuốc mười lần, ấy là chỉ bọn trẻ nhỏ mà nói, chị em ta đã lớn tuổi cả, nếu tắm mười lần thì dược lực không thấu trong mình, kể ra mỗi năm ba mươi sáu ngày trực «trừ» chị em ta phải tắm ba mươi sáu lần theo ngày trực trừ ấy, ngu ý của Tiểu-muội như vậy, mấy chị em ta nghĩ sao?

Chúng-nhơn nghe nói gật đầu, đều biểu đồng tình như lời Lan-hương đã nói.

Tần-tiểu-xuân lại nói thêm rằng: nghe nói trẻ con có đậu trái hay là đậu mùa, có đậu-chẩn-chưởng-quan ở u-minh chiếu ứng, phía nam thì có đậu-nhi ca-ca, phía nữ thì có đậu-nhi-nương-nương, hai chưởng-quan nầy là hai vị đậu-thần, chiếu ứng về phía trai phía gái phát bịnh đậu, bất câu bịnh đậu nặng hay nhẹ, phải cúng vái đậu-thần mới đặng bình yên, nay năm vị Thư-thư chỉ biết phương thuốc trừ bịnh đậu là sự cần, chớ không biết cúng vái đậu-thần là sự cần trước hết, nếu đậu-thần không chiếu ứng, dầu có phương thuốc thần hiệu cũng như không, năm vị Thư-thư muốn dùng phương thuốc tắm mình, tất phải cúng vái chưởng-quan là đậu-nhi nương-nương trước đã, Hồng-hồng nghe nói phải lẽ, bèn do hỏi Nhuận-thần rằng: quí-phủ có thờ phụng đậu-nhi nương-nương chăng?

Nhuận-thần nói: chỗ chùa miễu có thờ phụng vị thần đậu-nhi nương-nương, còn tư gia của người, không ai thờ phụng vị thần ấy.

Nhược-hoa nói: theo như lời Gia-huấn, phụ-nữ không nên tới chùa miễu hiến hương, nay chị em ta muốn cúng vái đậu-nhi nương-nương, phép nào tới chùa miễu cúng vái?

Nhuận-thần nói: phụ-nữ không nên tới chùa miễu, vẫn có câu gia-huấn như vầy, song đậu-nhi nương-nương thờ phụng tại Ni-am, chớ không thờ phụng ở chùa miễu nào khác, bởi đậu-nhi nương-nương một vị Thần phía nữ, cho nên chỗ Ni-am (các ni-cô tu hành ở trong am) thờ phụng Nữ-thần, nay chư vị thư-thư muốn tới Ni-am hành hương, không sái phép về câu gia-huấn, muội-tử sẽ thưa chuyện với mẫu-thân và thúc-mẫu của muội-tử, (mẫu-thân là Đường-phu-nhơn, thúc-mẫu là vợ Đường-mẫn) đặng bồi tiếp năm vị Thư-thư tới Ni-am ở gần đây.

Lạc-hồng-cừ nói tiếp rằng: Tiểu-muội muốn tới Quan-âm-điện xin xăm, đặng biết Ca-ca của Tiểu-muội bạ lạc, sáng ngày chư vị Thư-thư dời gót, Tiểu-muội xin tùng hành chư vị tới Ni-am một lần.

Nhuận-thần nghe nói gặc đầu, bèn thưa chuyện cho mẫu-thân và Thúc-mẫu được rõ.

(Còn nữa).

IMPRIMERIE DU LỤC-TỈNH TÂN-VĂN
Directeur Propriétaire: NGUYỄN-VĂN-THIỆT.
57, *Rue Lucien Mossard.* — SAIGON

TIRAGE 3.500 EXEMPLAIRES
Le Gérant: LÂM-VĂN-NGỌ

Cuộc đâu súc-vật tại Châu-đốc

Chiếu theo đạo nghị định của quan Thống-đốc Namkỳ, ngày 7 Février 1936.

Sẽ mở ngày 5 Avril 1936, tại Chaudoc, một cuộc Chợ-phiên đấu bò đực, trâu đực từ 5 tuổi sấp lên. Cuộc đấu súc vật nầy sẽ bế mạt ngày 20 Avril 1936.

Nếu sự buôn bán cần ngày giờ thêm thì cuộc đấu nầy có thể huởn lại đến 30 Avril 1936.

Trong mấy ngày đó, đã điều đình xong với quan Khâm-sứ Cao-miên, trâu bò xứ Cao-miên đem vào tỉnh Chaudoc-Hatien sẽ chiếu theo điều-lệ sau đây trái với khoản thứ nhứt, nhì và 3 của đạo nghị-định số 1.272, ký ngày 5 Arvil 1934, của quan Thống-đốc Namkỳ:

a) Súc vật xứ Cao-miên chở hay là không chở đến hội đấu súc vật Chaudoc nếu muốn vào địa-phận Chaudoc Hatien, thì phải đem ngay lại một chỗ trong mấy chỗ chỉ sau đây để cho thú-y khám xét:

Giang-thàng (Ha-tiên) — Tịnh-biên, Vĩnh-nguơn, Tân-châu và Hồng-ngự (Châu-đốc).

b) Súc vật xứ Cao-miên đem mấy chỗ trên đây thì có một ủy-ban gồm có một viên thú-y thanh-tra hay một viên thú-y Đông-Pháp làm việc tại Cao-miên và một viên thú-y thanh tra hay là một viên thú-y Đông-Pháp làm việc tại Nam-kỳ và có người trồng trái theo phụ lực để xem xét. Súc vật ấy chia ra làm 3 hạng:

Trâu bò nghi có bịnh truyền nhiễm

1· Con thú nào mà thú-y nghi có bịnh truyền nhiễm thì phải đem nhốt trọn mấy ngày đấu trong một cái chuồng có khóa và có lính giữ tại 5 chỗ kể trên

Trâu bò mạnh khỏe đã chích thuốc tại Cao-miên

2· Con thú nào mà nơi vai tả có đóng con dấu V. F. để cho biết con thú ấy đã bị tim thuốc trừ dịch rồi (thời hạn 2 tháng ít nữa là 8 ngày) có giấy cho phép thông hành của Mékhum trong làng có quan thú-y Đông-Pháp ký tên phê chuẩn thì sẽ được vào thong thả trong xứ Nam-kỳ.

Thú ấy phải chở ngay đến Chaudoc và được nhốt riêng 2 ngày để thú-y xem xét lại một lần nữa mới nhập cuộc đấu

Trâu bò khoẻ mạnh nhưng không có tim thuốc

Thú nào không có bịnh truyền nhiễm nhưng chưa tim thuốc tại Cao-miên thì phải đem đến mấy chỗ chỉ trên được tim thuốc và đóng dấu VF tại vai. Rồi thú ấy mới được đem đến Chaudoc.

Tới Chaudoc, thú ấy được nhốt riêng 6 ngày để xem xét lại

Mấy người chở súc-vật tới hội đấu Chaudoc thì khỏi cần có giấy tờ đính trong đạo nghị-định số 1272 ngày 5 Avril 1934, của quan Thống-đốc Namkỳ.

Nhưng phải có giấy phép thông hành của Mé khum làng, bổn sao lục thì có công sứ, chủ hạt xứ Cao miên gởi, đến cho quan chủ tỉnh Chau-đốc. Giấy ấy viết bằng chữ Cao miên nên tại Toà bố có một viên thông ngôn hữu thệ dịch ra.

Người đem trâu bò đến bán khỏi trả tiền tim thuốc tiền nhốt hay là săn-sóc trong chuồng chi hết.

Người mua phải trả tiền con niêm, tiền đóng bách phần của tờ bán chiếu theo nghị-định của quan Toàn-quyền Đông-Pháp.

Nhà chức-trách trao biên lai và bài mỗi con có biên đem về tỉnh nào trong xứ Namkỳ và có đóng dấu của hội đấu súc vật Châu-đốc.

Người nào không tuân theo điều lệ trên đây sẽ bị phạt thường theo tạp vụ.

Những lề cúng tế trong làng

(Tiếp theo trương nhứt)

Trong một năm trong làng ít ra cũng hai đám tế, thì số phận anh dân phải hai lần lo lắng, hai lần đem giọt mồ hôi phí vào một việc, một tục-lệ mà không một mải may nào bổ ích cho anh. Anh dân kia lâu không bằng lòng cũng chẳng bao giờ dám cưỡng lại, vì anh sợ phạm phải tội bất tuân, vì anh không hiểu luật kia ó phải của chánh-phủ đặt ra không, lại nữa vì anh là tôi con trong làng, sanh mạng của anh của gia-đình anh đều trong lòng bàn tay làng thì anh còn dám cựa cạy thế nào.

Sâu thuế là nặng mà anh đã lo khăm thôi thì cũng cần rằng với hai cái lệ cúng cho xong để khỏi đều trách phạt.

Bổn phận tên dân là phải lẳng lặng mà nghe và tuân theo thử nghĩ có đáng thương không.

∴

Kẻ viết bài nầy mong sao khắp trong thôn-quê các bậc tai mắt hãy nhủ lòng thương những kẻ hiền lương khốn nạn mà châm chước hoặc giảm bớt cái lệ ấy đi thì may mắng cho dân nghèo biết mấy.

Những việc cúng tế cứ tùy theo tín ngưỡng và lòng tốt của mọi người là hơn.

KIM KHA (B. L.)

Nhà thuốc tây Pháp-Á-dược-phòng (*Pharmacie Franco-Asiatique*) ở đường Thủy-binh, Chợlớn của ông Phạm-hữu-Hạnh

Ông giàu lòng nhơn-từ lắm biết thương kẻ nghèo đau ốm. Ai ai cũng nên tới đó bốc thuốc [illegible]

XUẤT THẾ HỢP THỜI:

Tốt, bền, thâu lợi về mau chóng, nhờ tiết-kiệm trên 60 %, phí tổn.

Được lời khen ngợi của các vị thân chủ, quí ngài nên dùng ngay cái

MÁY CHẠY DẦU CẶN THAY SĂNG

(Bté. S. G. D. G. N° 795.687)

Của nhà sáng chế Việt-Nam TÔN-THỌ-LỘC

ĐEM RA DÙNG LẠI

Máy xe hơi, máy cày, máy tàu hơi, máy điện, vân vân.

TẤT CẢ, đem ra dùng lại cho cuộc đời hoạt động như xưa, không còn sợ tốn săng mà chỉ chạy ròng dầu cặn (mazout) 0,06 mỗi lít. Do nơi *133 Bd de la Somme Saigon*, rồi các ngài sẽ được vừa lòng.

ĐỒNG-BÀO CHÚ Ý

MỘT TẬP BÁO NÊN ĐỌC

Cách làm rất mới
Bài hay và nhiều
Nội-dung trăm vẻ
Đặc-sắc mọi điều

Ấy là báo « MAI » xuất bản ngày 1er Mars

Do ĐÀO-TRINH-NHẤT và TRẦN-VĂN-GIÁO VÂN-TRÌNH chủ-trương

Báo-quán n° 151, rue Bourdais -:- SAIGON

Giá báo một năm.... 5$00 — Sáu tháng ... 2$60
Ba tháng........... 1$30 — Mỗi số....... 0$10

Thơ từ và tiền bạc mua báo xin đề cho rỏ tên:

Monsieur TRẦN-VĂN-GIAO, Quản-lý báo « MAI »

Chư vị mua hạn 1 năm mà sẵn lòng trả tiền mặt trực-tiếp cho nhà báo xin gởi tặng liền 1 tấm giấy số Đông-Pháp xổ ngày 11 Juillet 1936.

TIN VẶN

Ông Đốc-tơ Albert Vielle đã trở qua Saigon rồi, ông Đốc-tơ Cuput sẽ trở về nghỉ phép bên Pháp-quốc.

Ông Đốc-tơ Roton mở phòng khám bịnh tại đường Chasseloup-Laubat còn ông đốc-tơ Vielle thì mở phòng khám bịnh tại đường Mac Mahon

∴

Giấy số Tombola của hội chợ cò bài lao còn chút ít bán tại nhà thuốc tây Benniot.

∴

Trước tết, bà Thống-đốc Pagès có viếng nhà bảo sanh Cholon, hiện thời do bà Đốc-tơ Henriette Bùi cai-quản.

∴

Bà Thống-đốc có biểu phát sữa cho trẻ em của mấy người đàn bà vào sanh tại đó.

∴

Nhà bảo sanh ấy hiện thời còn đang sửa đổi, mở mang thêm ra được cho người ta vào xin sanh sản cho được tiện.

∴

Elixir jouvence chan's.— Chuyên-trị những chứng bịnh sự châu-lưu huyết mạch.

∴

Vin chan's.— Rượu-thuốc đại bổ-dưỡng thân-thể con người rất hiệu-nghiệm.

∴

Onguent chan's. — Thuốc-dán chuyên-trị các thứ bịnh ghẻ ngoài da.

∴

Solution n° 91.276.— Thuốc thoa, rửa, xức ghẻ ngoài da rất công-hiệu.

∴

Từ 1er Janvier đến 6 Février 1936, xứ ta xuất cảng lúa, gạo, tấm và cám được 107.349 tấn.

∴

Công chúng nên làm một việc nghĩa lớn mua cò bài lao dáng vào bao thơ gởi qua Pháp-quốc.

∴

Dáng cò bài lao « Tốt hơn là phòng ngừa trước . . . » ấy là quí ông quí bà tỏ rằng dầu ở xa quê-hương cách mấy đi nữa, quí ông quí bà cũng thiệt hành về việc chiến đấu với cái bịnh hiểm nghèo ấy.

∴

Thuốc hườn « Asririne Usines du Rhône » chuyên trị các bịnh nhứt đầu, long óc sổ mũi và đau nhứt răng.

TẠI SAO phí tiền chạy chữa trong mấy tuần lễ, sao không dùng một chai thuốc **"DIPLORYL"** chữa khỏi hẳn **BỆNH LẬU** và các bệnh vì lậu sinh ra

Chữa kín đáo. Hỏi cách chữa BỆNH LẬU bằng thuốc DIPLORYL. LECZINSKI & Cie, 67, Rue de la Victoire PARIS và các hiệu bào chế tốt. Chữa 58 quan. Không mất cước

Ở Saigon: Pharm. Centr. 195-201, R. Catinat

Chiếu theo đạo nghị định của quan Thống-đốc Namkỳ ngày 6 Février 1936.

M. Nguyễn-van-Thành, tham-tá phụ hạng nhì sở Địa-phương và thành phố Saigon-Cholon còn đang lo giúp việc tại dinh Đốc-lý Cho'on, đắc lịnh về giúp việc cho Địa-phương Saigon Cho long kể từ nhảy ông vào làm việc.

∴

Sau khi làm lụng về trí thức hay là thân thể cả ngày mệt nhọc thì thấy nhứt đầu khó chịu

Muốn cho được tỉnh mỉnh lại hãy uống một hườn hay là ba, hưởng Aspirine Usines du Rhône

∴

Đến ngày 5 Avril 1936, tại Chaudoc có mở một cuộc đấu trâu và bò được giống tốt.

Đó là một sáng kiến của quan Thống đốc để mở mang thêm cho nghề nghệp cho nhà nông trong xứ.

∴

Chắc quan chủ tỉnh Chaudoc M. Bélisaire sẽ sốt sắng làm cho cuộc đấu nầy kết quả mỹ-mãng.

∴

Dầu nhị-thiên là một thứ dầu trị đủ bá chứng của nhà thuốc nhị-thiên-đường, danh tiếng lẫy lừng, ai ai cũng đều có thí nghiệm rồi, và cũng đều công nhận cho dầu ấy là hay nhứt hơn các thứ dầu khác rất nhiều.

Vậy thì anh em chị em còn đi tìm thứ dầu nào khác mà làm chi cho nhọc.

∴

Nhà thuốc Nhị-thiên-Đường lại mới chế ra một thứ Phật-linh-dầu, kêu là dầu cù là, lại càng hay hơn nữa; đi đường bỏ theo trong mình gọn ẩm, vì cái hộp nhỏ mà đẹp lắm.

∴

Uống mỗi ngày một hườn Aspirines Usines du Rhône, ấy là biết lo xa vậy bởi vì huốc nầy làm cho ta khỏi nhứt đầu

TIN TAU ĐI

Qua Pháp

Le *Min* le 23 février (M.M.)
Le *Sphinx* le 16 février (M.M.)
Le *Bernardin de Saint Pierre* le 10 février (M.M.)

Ra Trung và Bắc-kỳ

Le *Claude Chappe* le 18 février (M.M.)
Le *Bougainville* le 13 février (C.R.)
Le *Cap St.-Jacques* le 17 février (C.R.)

Qua Tàu và Nhựt-bổn

L'Athos II le 19 février (M.M.)
Le *Sikiang* le 13 février (M.M.)

Qua Singapore (via Poulo-Condore)

Le *G. G. Merlin* le 10 février à 14 h. 30 (S.A.M.I.)

Y-kiến của tôi đối với vấn-đề nầy

(Tiếp theo trương nhứt)

Muốn cho thỏa lòng ganh ghét vu-vơ, họ thừa dịp núp ẩn, chớ chẳng dám chường mặt ra, thơ rơi đến người tai mắt nói anh dân nghèo kia mà họ muốn « kỳ đà » nào là hung dữ dốt nát, đủ cả tính xấu và... và thiếu thuế điền nữa.

Đấy họ văn chương lắm, họ nhân ái lắm. Họ chê mất, chê dốt nát, chê hung dữ, chê đủ cả phương diện nghĩa là do người ta đủ cả tánh xấu của một người đáng ghê tởm ở xã-hội nầy.

Rõ tội nghiệp! Họ lo mất. Họ nhân ái mất. Tôi xin lạy họ cả nón. Vì thực ra, họ mâu-thuẫn lắm, họ nhỏ-mọn lắm, họ ganh ghét vu-vơ lắm.

Vì họ là thứ người có mang luôn hai cái bị (bésacier), một cái ở phía trước đựng lỗi cá-nhơn và một cái sau lưng để chứa lỗi họ. Hơn nữa họ lại phải một cái cổ cây không dai-dẻo để quay đầu nhìn lại cái bị phía sau được.

Họ văn chương mất, nhân ái mất, thanh-liêm mất! Văn chương quá rồi cầm bút ký tên không được, nhân ái mất rồi người ta phải chết mất vì họ, thanh-liêm mất rồi người ta chẳng còn manh áo bó mình, mảnh quần túm tròn, mà họ họ sanh con không « lỗ ia ».

Nhưng không sao. Vì họ nghĩ: « Thương con cho roi cho vọt, ghét con cho ngọt, cho bùi ».

Họ chê anh cùng đinh kia dốt, dữ, không xứng đáng ra lãnh chức hương quản.

Nhưng sự thật lại khác. Anh dốt chỉ tại anh nghèo. Anh dữ vì anh bao giờ cũng can đảm, không phải như cái máy vận sản như họ, mỏ mỗi đều một mực cúi đầu tùng phục họ mỗi lần họ nghĩ quấy làm xằng.

Chỉ tại nghèo thôi! Cái nghèo nó làm cho anh hay chữ cũng ra dốt nát, cái nghèo nó làm cho anh ra hung dữ, mặc dầu anh cứ làm lành, cái nghèo nó làm cho anh không xứng đáng làm hương quản. Chỉ có thế thôi.

Vì công tâm tôi viết bài nầy, chớ chẳng bao giờ ca tụng một người nào hay khinh miệt một người nào chỉ vì lòng vị-kỷ như họ vậy.

VŨ-THƯ: LÊ MINH-THƯỜNG.

KẾT-QUẢ
Cuộc đua ngựa

Ngày chúa-nhựt 9-2-1936

ĐỘ THỨ NHỨT

Fan-Fan	nhứt	4$40
—	nhì	1.40
Đạm-Vơi	—	1.20

ĐỘ THỨ NHÌ

Max Linder	nhứt	1.40
—	nhì	1.00
Ô-Cờ	—	1.00

ĐỘ THỨ BA

Kim-long-Vân	nhứt	4.30
—	nhì	1.70
Soudan	—	2.50
Anh-Hùng	—	1 80

ĐỘ THỨ TƯ (D. É.)

Ô-Ngọc	nhứt	5.40
—	nhì	1.90
Kim-hòa-Tân	—	1.70
Vang-thành-Lợi	—	7.70

ĐỘ THỨ NĂM

Rita	nhứt	2.10
—	nhì	1.00
Ouled-Nail	—	1.00

ĐỘ THỨ SÁU (D. É.)

Parfait	nhứt	3.60
—	nhì	1.60
Ngọc-Thạch	—	2.40
Belle de Nuit	—	2.70

ĐỘ THỨ BẢY

A. Thlock	nhứt	12.20
—	nhì	3.10
Kim-Sang	—	2.10

DOUBLE - ÉVENT

Số 8 Ô-Ngọc sur 4 Parfait 32$70

8 × 4

8 Ô-Ngọc	× May Flower	23.70
—	× Roselad	59 60
—	× Parfait	32.70
—	× Belle de Nuit	220.60
—	× Diament	352.70
—	× Ngọc-Đính	310.30
—	× Ngọc-Thạch	109.20
—	× Huỳnh-Phụng	99.40
—	× Kim-Thanh	2.586.50

THÂN THẾ VÀ SỰ-NGHIỆP
của các nhà trọc-phú ở Hoa-bắc

II

Soái giặc ở Hoa-bắc

Nhiều khi những soái giặc ấy mất tiền số to vì bởi chúng nó chưa từng biết xoài tiền và thường khi được người kêu hùn-hội trong chuyện buôn bán công nghệ đâm ra lỗ lả mất vốn. Một nỗi nữa chúng nó phải trợ giúp kẻ tùy tùng minh làm cơn nghèo, và nuôi cả bầy thân bằng và kẻ phục sự minh.

Cũng vì lẽ nầy mà hai soái giặc nổi danh hơn hết phải bỏ mạng cách hung bạo. Một cụ tên Chu Yupu khi trước làm thống-soái tỉnh Chilli (bây giờ cải danh Hopei) bị dân làng va ám-sát va bên Sơn-đông, và ai nấy cũng không biết của hàng triệu của va lọt về tay người nào.

Người bạn đồng nghiệp của cụ tên Chang Tsung chang, người cướp giựt xứ sở của va tất là lính Shangtung không kể chi hết, vì ám-sát lại tỉnh Tsinanfu và chết cách tức tưởi gần chỗ nơi khi trước cụ vinh vang vô hạn.

Ai mà chẳng nghe tiếng tăm của cụ rằng cụ có binh lính nhiều hơn cạt túc súng và vợ bé nhân tình nhiều hơn binh lính, mà rằng có ba chuyện cụ không biết tới, tất là số tiền của cụ, số binh lính cụ và tên vợ bé của cụ.

Một chuyện khác lạ lùng là một người năm chí tối làm nghề cất nhà lá, chừng lối ba mươi tuổi y mới đầu quân ra trận, kế ít lâu y được bổ làm thống soái, trở tài hào kiệt trong một cuộc giao chiến nội loạn rất quan hệ, y về quê với một số tiền chừng 7.000.000 đồng. Song rủi thay mấy cậu con của y, đứa thì buôn lung ăn ở theo bực chúa công, đứa thì làm « đầu cơ » thầu khoán mắc phải lỗ lả nên làm mòn của cải ấy nhiều quá nội trong có mấy năm mà con của y chẳng phải đợi y chết rồi mới phá tán của tiền đó ạ.

Trên 1.000.000 xài ra lúc y chết đặng chôn cất y, cái đường mà đám ma đi qua đó sửa soạn chỉnh tề treo cờ đặt bàn hương án v. v. một khoản dài hơn 30 dậm. Rồi đó mấy cậu con mặc ai nấy xài thả cửa, nên chi không có điều gì lạ rằng gia quyến của y ngày nay phải « thắc rút giây lưng lại ».

Cách nào mà có tiền bạc nhiều dữ vậy?

Có người muốn biết cách nào soái giặc ấy làm ra được tiền bạc nhiều dữ dậy. Điều đó có khó gì, soái giặc đó thừa cơ ứng biến khác cách nhau cả. Luật pháp trải trên một địa phận lớn lao nhiều khi ban cho soái giặc cái quyền kiểm soát thuế vụ đủ thứ theo lẽ thường lúc bình minh phải đóng vô kho nhà nước. Một hai khi thâu thuế muối và đánh thuế mới được tiền vô số, nhứt là chỗ nào có thuốc Á-phiện mới sống được.

Việc in bạc giấy và đúc bạc đồng cũng giúp cho quan soái đương thời có tiền đầy túi. Thế nào cái mửng bán chức xưa nay vẫn còn thiệt hành, nhứt là chức phận lo chuyện thâu thuế vụ, và lại số tiền bạc nói để trả tiền lương cho binh lính, soái giặc đoạt đi có ai thấu biết tới chi!

Lúc ấy tất nhiên có soái-phủ tốt, có soái-khủ xấu, vài ông lấy tiền nhiều hơn số cần dùng chúc chúc thôi mà sắm giáp mảng và nuôi lính tráng dưới quyền chúng nó, còn cụ khác phần nhiều khá, chơn chất hơn ăn trộm một chúc và không ngại chi nên thâu dực và sai lính đi trống kèn inh ỏi cáo tội những dân có tiếng giàu có bá hộ mà bắt buộc họ.

Câu chuyện buồn khốn nạn lắm được bề vẻ vang với cái mạng vận của cụ Wupeifu thôi. Cụ lớn nầy tuy cách hành động say lắm mặc dầu, không có lo thâu của thiên hạ nên phải chịu nghèo đối với soái giặc khác.

Chuyện nên lưu ý đến cái luật-tuần hườn trị vì soái giặc là vận mạng họ tài sảng họ phải trời sụp mất và trách nhậm họ phải thay đổi mau lắm.

Trong mấy năm đầu có giặc chút ít thôi, đôi bên giao chiến nhau coi như là « cuộc thao diễn » một thứ, bởi vì một bên vừa trổ mòi lấn lướt về thanh thế chiến tranh hoặc về số binh lính đông nhiều bên kia liền muốn đánh lùi, khi thì một cách thong dong tuồng như a ý với nhau phía nghịch với mình vậy, khi thì bươn bả quay đầu chạy, ngữ quan cầm binh đi xe lửa riêng vẫn thoát trước hoặc dụng cách thế nào khác mà thoát thân cho được, còn binh lính chạy về theo sau lưng cách nào được mặc tình.

Những soái cầm binh trong lúc giặc ấy vẫn sợ đường thông thương chúng nó cần tới mắc phải chặc sả đi, nên chi mỗi khi họ biết chuyện « bích đường lấp ngỏ » sẽ thiệt hành, họ mau kéo tới một chỗ nơi nào đó xa khỏi yếu địa. Làm vậy khỏi bị hại vì họ chỉ nhờ được đến một đường xe lửa thôi mà chở chuyên binh lính nhiều khi đông nghẹt lại cần sửa soạn là khác.

(V. N.) T. V. CHÍNH (thuật).

Giá lúa, gạo, bắp

Tại SAIGON, ngày 8 février 1936

GẠO

Chưa kể tiền thuế, bao lấy luôn. Một tạ 60 ki-lô 700

Gạo số 1 25 %. tấm....	2.18 tới 2.20
Gạo số 2 40 %. tấm....	2 08 tới 2.10
Gạo số 2 50 [illegible] 5 %. tấm	1.98 tới 2 00
Gạo lứt 5 % lúa	1.75 tới 1.78
Tấm số 1 và số 2.	1.75 tới 1.77
Tấm số 3.	1 60
Cám trang.	0.90
Cám lứt.	0.25

LÚA

(Chở đến nhà máy Cholon, bao lấy luôn — Mỗi tạ 68 ki-lô

Lúa xay gạo thượng hạng	1.49 tới 1.51
Lúa xay gạo số 1..	1.47 tới 1.49
Lúa số 2,40 . . Nhựt-bổ..	1.42 tới 1.44
Lúa số 2,50 tới 65 %. Java	1.35 tới 1.38
Lúa xau	1.30 tới 1.35

BẮP ĐỎ

Bán tại Cholon 100 ki-lô.
4.70 sur mai

TIN TÀU TỚI

Ở Pháp lại

Le *Bougainville* le 11 février (C.R.)
Le *Sikiang* le 12 février (M.M.)
Le *Cap St-Jacques* le 15 février (C.R.)
L'*Athos II* le 17 février (M.M.)

Ở Bắc và Trung-kỳ về

Le *Claude Chappe* le 15 février (M.M.)
Le *Bernardin de Saint Pierre* le 17 février (M.M.)

MUỐN BÁN

Một sở đất được 11.477 thước vuông tọa lạc tại Phú-Thọ, gần *Trường Đua Ngựa mới*) chỗ đông đảo vì có lò thuộc da, sớm mơi có nhóm chợ.

Ai muốn mua xin do nơi 188, Avenue Maréchal Joffre CHOLON mà thương lượng. Giá rẻ.

HẢNG BẢO-KÊ
HIỆU
LA PROVIDENCE ET L'INDUSTRIELLE DU NORD
Ông BOY-LANDRY
Làm Đại-lý — 17, Place du Théâtre, 17— Saigon

Hảng Bảo-kê nầy chuyên lo bảo-kê cho những xe-hơi, nhà cửa, phố và hàng-hóa cho anh em. Những người ở Saigon, Chợlớn hoặc ở trong Lục-tỉnh mà chịu bảo-kê với hảng nầy, nếu gặp lúc rủi ro hư hại việc gì, thì hảng sẽ bồi thường một cách rất mau lẹ vô cùng. Xin anh em lưu-ý.